İskender Fahrettin Sertelli

Telli Haseki Hümaşah Sultan

Osmanlı'yı Çökerten Kadın

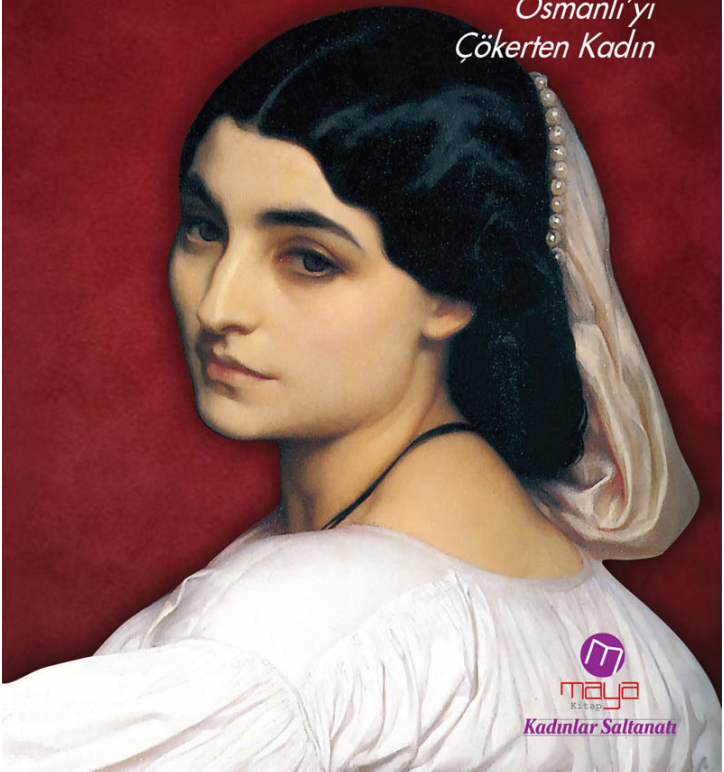

maya Kitap

Kadınlar Saltanatı

İskender Fahrettin Sertelli
Telli Haseki Hümaşah Sultan

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=69403498
Telli Haseki Hümaşah Sultan:
ISBN 978-625-8068-32-0

Аннотация

Kösem Sultan odasına gelen Behram Ağa'ya adeta yalvarırcasına sordu.

"Hamza nerede, biliyor musun?"

Behram Ağa durumun ciddiyetini anlamıştı. Ancak elinden gelen bir şey yoktu. Kösem Sultan'sa yaşlı gözlerini ona dikip bir daha sordu.

"Onu bulabilir misin Behram? Bir an önce Hamza'yı bulmamız lazım. Tek çaremiz bu."

Hümaşah Sultan… Osmanlı tarihinin üç önemli kadınını; Kösem, Turhan ve Şekerpare'yi, odalarına hapsettirip küçük düşüren bir Çerkez güzeli. Namı diğer Telli Haseki. Sultan İbrahim'in sekizinci ve son karısı olan Hümaşah Sultan, hasekiliği döneminde Osmanlı Sarayı'nın mutlak hâkimiydi. Dahası koca imparatorluğun kaderi iki dudağının arasındaydı.

Peki, ya Hamza? Kösem Sultan'ın yana yakıla arattığı bu delikanlının kimdi? Onu Telli Haseki karşısında bu kadar güçlü ve tehlikeli kılan sır ne olabilirdi?

İskender Fahrettin Sertelli, 17. yüzyıl Osmanlı'sında, Samur ve Amber Devri olarak adlandırılan bir dönemde geçen, aşk ve macera

dolu bu tarihi romanıyla sizi soluksuz bırakacak. İmparatorluğu çökerten entrikalara, saray içi gizli hesaplaşmalara ve celladın gölgesindeki hayatlara tanık olun.

Содержание

Telli Haseki Hümaşah Sultan 5
Padişahın Kavuğunu Yere Düşüren Kadın 12
Kırmızı Renkli Elbise Giymek Yasak! 27
Tepsi İçinde Çıplak Bir Kız! 29
Sadrazamın Odasında Gizli Bir Toplantı 34
Sadrazam Hasta! 45
Devlet İşleri Ne Halde? 48
Nuruhayat, İstanbul'dan Mısır'a Kaçarken 57
Kumkapı Sahilinde 58
Gelibolu Sahilinde 61
Bir Köylü Neler Anlatıyor? 64
Mehmet Paşa'nın Ölümünden Sonra 70
Yine Kadın Parmağı 82
Конец ознакомительного фрагмента. 85

İskender Fahre in Sertelli Telli Haseki Hümaşah Sultan

Telli Haseki Hümaşah Sultan

Seyahatinden dönen Sultan İbrahim, Telli Haseki'ye biraz fazla ilgi göstermeye başlamıştı.

Telli Haseki, Sultan İbrahim'in sekizinci karısıydı.

Padişah, Hümaşah Sultan'ı nikâhla almış ve İstanbul'da parlak bir düğün yapmıştı.

Bütün vezirler, âlimler, divan erkânı, Bektaşiler, baltacılar ve bostancılar toplanmış Telli Haseki'yi Davutpaşa Bahçesi'nden alarak Topkapı civarında Valide Sultan Bahçesi'ne gelin getirmişti. Nikâhta, Telli Haseki tarafından Darüssaâde Ağası, Sultan İbrahim tarafından da Sadrazam vekil seçilmişti. Telli Haseki'ye düğün hediyesi olarak bir Mısır hazinesi verilmişti.

Türk sarayında hiçbir kadın Telli Haseki kadar güç ve iktidar sahibi olmamıştı.

Telli Haseki, *Ben filancanın görevden alınmasını isterim,* dediği zaman o adam derhal makamından olur, *Ben filancanın terfi ettirilmesini isterim*, dediği zaman o kimse derhal en yüksek mevkiye getirilirdi.

Padişah aylar geçtikçe, Telli Haseki'ye ateşli bir aşkla bağlanıyor ve sarayın idaresini yavaş yavaş ona bırakıyordu.

Telli Haseki kısa süre içinde bütün saray halkına hükmetmeye başlamıştı. Ve günün birinde, *Ben filancanın başını isterim*, dediği zaman onun bu arzusu da yerine getirilivermişti.

Telli Haseki'yi kıskanan diğer hasekiler ve Hünkârın sevgili cariyeleri korkularından göze görünmemeye çalışıyorlardı. Telli Haseki, bir sabah, *Ben bazı cariyelerden şüpheleniyorum. Olmaya ki bu aşüfteler bir gün yüce Efendimize fenalık ederler*, diyerek Sultan İbrahim'i vesveseye düşürmüş ve bu yolla on sekiz cariyeyi saraydan uzaklaştırmayı başarmıştı.

Bu olay üzerine bütün kadınlar Telli Haseki'nin gözüne görünmemek için odalarından çıkmaz, hatta birbirleriyle bile görüşmez olmuşlardı.

Telli Haseki saraydaki gücünü hükümet işlerinde de kullanmaya başlamıştı.

Sultan İbrahim'in tahta çıkışından beri çok kötü bir şekilde idare edilmekte olan devlet işleri Kösem Sultan'dan sonra Telli Haseki'nin eline geçmişti.

Telli Haseki çok güzel ve çok zeki bir kadındı. Sarayda güzelliğiyle Padişahı, zekâsıyla da Cinci Hoca'yı büyülemişti.

Genç Haseki, Padişahın cinlerden korktuğunu görerek saraya girdiği günden itibaren Cinci Hoca'ya iltifat etmiş ve onu tamamıyla elde etmeyi, kendi safına çekmeyi başarmıştı.

Cinci Hoca, Telli Haseki'den çekiniyordu. Kendi kendine söylenirken, "Bu kadınla iyi geçinmeliyim," diyordu, "maazallah bir akşam Padişahtan başımı isteyiverse hâlim yamandır!"

Cinci Hoca bu endişe içinde bir gün Padişahla görüşürken

yerini sağlamlaştırmak için şöyle demişti.

"Şevketli Padişahım, cinler son Hasekiden fevkalâde memnundur. Bu gece bir ordu halinde kulunuzu ziyarete geldiler. *Millet kendisinden çok memnundur. Devlet işlerinde de oldukça başarılı olduğunu kanıtladı! Şüphe yok ki Padişaha layık bir eştir,* dediler."

Cinci Hoca'nın bu uydurma sözlerine inanan Padişah, hükümet işlerini büsbütün Telli Haseki'ye terk ederek eğlenceye dalmıştı.

Telli Haseki, Cinci Hoca'nın nasıl bir adam olduğunu tam olarak anlamış olsa da onu saraydan uzaklaştırmak genç kadının işine gelmiyordu. O da gidecek olursa Padişaha söz geçirecek hiç kimse kalmayacaktı.

Telli Haseki'nin bir derdi vardı. Bir sabah erkenden kalktı ve Cinci Hoca'nın odasına gitti.

Haseki'yi karşısında görünce Hoca'nın alt dudağı korkudan çatlamıştı.

Genç Haseki gülerek Hoca'nın yanına sokuldu.

"Korkma," dedi, "sana söyleyeceklerimi aynen yapacaksın! Şimdi Hünkâra kahvaltı tepsisini götürecekler. Ben onunla kahvaltı ederken, sen de gece cinlerden önemli bir haber almış gibi, telaşla huzura gir ve şu sözleri aynen Hünkâra söyle: *Padişahım, bütün cinler, kardeşiniz Fatma Sultan'ın Telli Haseki'ye hizmet etmesini arzu ediyorlar! Cinlerin arzusunu yerine getirmeyecek olursanız, başınıza bir felâket gelmesi muhakkaktır!"*

Cinci Hoca'nın dili tutuldu. Beklemediği bu teklif karşısında birdenbire ne cevap vereceğini şaşırmıştı.

Telli Haseki fazla bir şey söylemedi. "Anladın mı? Yarım saat sonra seni bekliyorum," diyerek gitti.

Cinci Hoca'nın, Padişahın kızkardeşlerine karşı büyük bir saygısı vardı. Özellikle Fatma Sultan ne kadar hassas, temiz kalpli, melek gibi bir kadındı.

Cinci Hoca, Telli Haseki'nin verdiği emre göre hareket edecek olursa, Fatma Sultan'ın sıradan bir hizmetçiden ne farkı kalacaktı?

Sultan İbrahim gibi aklı ve iradesine hâkim olmayan bir hükümdar, şüphe yok ki bu teklifi derhal kabul edecek ve kızkardeşini Telli Haseki'nin hizmetine verecekti. Fakat Kösem Sultan kızını bu durumda görmeye dayanabilecek miydi?

Cinci Hoca bu ani teklif karşısında şaşırıp kalmıştı. Kösem Sultan'la yeniden mücadeleye girişmek hiç de hoş bir şey değildi.

Zaten Fatma Sultan hastalıktan yeni kalkmıştı. Padişah bu teklifi kabul etse bile, biraz sonra, işin içyüzü anlaşılınca Kösem Sultan nasıl cevap verecekti?

Aradan yarım saat geçmişti.

Telli Haseki'nin arzusunu yerine getirmekten başka yapılacak bir iş kalmadığını anlayan Cinci Hoca, Padişahın huzuruna girdiği zaman genç Haseki ile Hünkâr baş başa vermiş, konuşuyorlardı.

Sultan İbrahim, Hocayı görünce "İyi ki geldin," dedi, "gözümün nuru bu sabah beni çok üzdü. Bütün arzularını derhal

yerine getirdiğim halde gül yüzünde neşeden eser göremiyorum. Bari sen şöyle neşeli bir fıkra anlat da bu elmas parçasının yüzü gülsün!”

Cinci Hoca, Sultan İbrahim’in neşesini yerine getirmek için bundan daha güzel bir fırsat bulamazdı. Telli Haseki’nin biraz önce verdiği talimat dairesinde söze başlayarak, “Cinler Sultan Efendimizden çok memnunlar, Padişahım!” dedi.

Telli Haseki, Hocayla ilgilenmiyormuş gibi görünüyordu.

Hoca cinlerin memnuniyetinden bahsettikten sonra sözü Fatma Sultan’a getirerek dedi ki:

“Bugün cinlerin son arzularını yerine getirecek olursanız, halk arasında şan ve şerefiniz artacak, her türlü tehlike ve saldırılardan korunmuş olacaksınız Padişahım!”

Cinci Hoca bu girişten sonra, Fatma Sultan’ın Telli Haseki’ye bir cariye gibi hizmet etmesinin istendiğini söyledi.

Sultan İbrahim karısının yüzünde biraz neşe ve tebessüm görebilmek ümidiyle o dakikada her şeyi yapmaya hazırdı. Gözü Telli Haseki’den başka bir şey görmüyor, zihni karısından başka bir şeyle meşgul olmuyordu.

“Yalnız Fatma değil, diğer kızkardeşlerim Ayşe ve Hanzade de gözümün nurunun hizmetine baksınlar,” dedi.

Padişah bu konuşmadan hemen sonra emrini Kızlarağasına ve Hazinedar Kalfa’ya da bildirmişti.

Padişah, Cinci Hoca’ya, “Var selam söyle benden cin taifesine,” dedi, “arzularının yerine getirilmesini emrettim. Biricik Hasekime yalnız kardeşlerim değil, bütün millet kul köle

olsun!”

Cinci Hoca bu işi de başarmıştı. Huzurdan çıktığı zaman hamamdan çıkmış gibi terden sırılsıklam olmuştu. Odasına inerken Kızlarağasıyla karşılaştı.

İşin aslından haberdar olmayan Arap, gözlerini açarak sordu:

“Hünkâr Efendimizin iradeleri haremi alt üst etti. Zavallı Fatma Sultan’ın gözlerinden yaş yerine kan akıyor. Bu cinler neden bu derece insafsız hareket ediyor Hoca Efendi Hazretleri?”

Hoca cübbesini toplayarak yürümek istedi.

“Şimdi sana hesap verecek vaktim yok. Sen daha anlamadın mı ki, bütün dünyaya hâkim olan cinlerdir? Onları rencide edersek, maazallah, sarayın da, memleketin de, dünyanın da altı üstüne gelir!”

“Fatma Sultan’ın bir hizmetçi gibi elinde tepsiyle kahvaltı götürmesine ve Telli Haseki’nin karşısında el pençe divan durmasına Valide Sultan nasıl tahammül edecek bilmem…”

Arap dudağını bükerek söylenirken, Cinci Hoca, “Hümaşah Sultan’a herkes kul ve köle olacak, anladın mı gece renkli budala?” diyerek merdivenden indi. Bu haber, beş on dakika içinde bütün saray halkını telaş ve heyecana düşürmüştü.

Haremde Sultan İbrahim’in divaneliklerini uzaktan seyreden Turhan Sultan, bu haberi alınca Kösem Sultan’a koştu.

“Padişah çıldırmış,” dedi, “devlet, millet işlerini yüzüstü bırakarak Telli Haseki’nin oyuncağı olmuş. Kadın ortalığı kesip biçiyor… Başları ayak, ayakları baş yapmakta bir an bile tereddüt

etmiyor! Şimdi de, bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Fatma Sultan'ı Telli'nin karşısında bir hizmetçi gibi bekletecekmiş. Bu rezalete siz nasıl izin veriyorsunuz?"

Valide Sultan bu haberi işitince çok üzülmüştü.

"En masum evladım öyle bir şırfıntıya hizmetçilik mi edecek?" diye ağlamaya başladı. Turhan Sultan, Padişahın kız kardeşinden zannedildiği kadar memnun değildi. Fakat bu olay Turhan Sultan'da bir endişenin doğmasına sebep olmuştu. Kadın, *Bu hal devam edecek olursa günün birinde hepimiz Telli'nin huzurunda el pençe divan duracağız. Kadın yavaş yavaş hepimizi pençesi altına alıp ezecek! Padişah, Telli Haseki'yle evlendiği günden beri hepimizin hayatı tehlikededir. Bütün Hasekiler odalarına kapanmış, gece gündüz gözyaşı dökerek ağlaşıyorlar. Padişah hiçbirimizi arayıp sormuyor. Bütün kudret ve kuvvetini, bütün iradesini Telli'nin eline vermiş. Dün gece günahsız bir cariyenin başını koparan bu kadın yarın da bizim boynumuzu vurdurmakta tereddüt etmeyecek,* diye düşünüyordu.

Kösem Sultan, oğlunun kadınlara olan ilgi ve zaafını bildiği için Turhan'ın endişelerini yersiz, anlamsız bulmamıştı.

"Haydi yavrum, sen odana git. Yine, eskisi gibi, göze görünmemeye gayret et," dedi. "Bu kadının bütün hasekiler arasında seni hepsinden fazla kıskanması muhtemeldir. Ben oğluma bu akşam fırsat bulursam biraz nasihat edeceğim. Ümit ederim ki nasihatlerim ona doğruyu gösterir."

Padişahın Kavuğunu Yere Düşüren Kadın

Sultan İbrahim, Telli Haseki'nin önünde diz çökerek yalvarmaya başladı.

"Hazinenin anahtarı senin elinde! Memlekete baştanbaşa hükmeden sensin. Kızkardeşlerim birer cariye gibi senin karşında ayakta duruyor! Tacıma, tahtıma benden çok sen sahip oldun! Beni bir Van kedisi gibi, daima ayaklarının dibinde süründürüyorsun! Zulmetmek meleklere yaraşır mı? Biraz ilgi göster bana, ne otur!"

Sultan İbrahim gururlu karısının ilgisini üzerine çekmek için her şeyi feda ediyor, memleket ve servet denilen şeyler gözünde anlamını yitiriyordu. Çılgın hükümdar daha o sabah Telli Haseki'ye hazinenin bütün anahtarlarını teslim etmişti.

Telli Haseki, "Fatma'ya ferman buyurun gelsin!" dedi, "Elimi silmek için bir peşkir lazım."

Padişah derhal emir verdi. Fatma Sultan elinde bir gümüş tepsi ile huzura girdi.

Sultan İbrahim kızkardeşine bağırdı.

"Sevgili karım, elmas parçam ellerini silecek! Peşkiri uzatsana, ne duruyorsun?"

Genç kız sesini çıkaramadı. Elindeki tepsiyi uzattı.

Padişah, Telli Haseki'ye doğru eğildi.

“Bundan sonra her sabah kahvaltıdan sonra senin peşkirini Fatma getirecek ve Ayşe de eline ibrikle su dökecek,” diyerek karısını boynundan öptü. Hümaşah Sultan gururlu bir tavırla başını Fatma Sultan’a çevirdi.

“İşitiyorsun ya?” dedi, “Bundan sonra her sabah biz kahvaltımızı ederken, sen karşımızda el pençe divan duracaksın!”

Fatma Sultan üzüntüsünden neredeyse bayılacaktı. Dizlerinde derman kalmamıştı.

Sultan İbrahim hiddetle ayağa kalkarak kızkardeşini kolundan çekti.

“Kız,” dedi, “niçin, *Başüstüne Sultanım*, demiyorsun? Haydi, burnu havadalığı bırak da cevap ver. Yoksa başını yere düşürürüm!”

Fatma Sultan korktu ve Telli Haseki’nin önünde eğilerek, “Başüstüne Sultanım!” dedi.

Haseki Sultan güldü.

Padişah memnundu.

Fatma Sultan kahvaltı tepsisini alarak odadan çıktı.

Haremde bütün kadınlar merak ve telaş içinde Fatma Sultan’ı bekliyordu.

Padişahın kızkardeşi meseleyi ağlayarak anlattı.

“Yarın sabah kardeşim başımı vurduracak. Çünkü istediğini yapmaya gücüm yetmez, asla yapamam bunu,” dedi.

Bu olay bütün hasekilerde çok da haksız olmayan bir endişe yaratmıştı. Şimdi hepsi şu sorunun cevabını düşünüyordu.

“Acaba Padişah bize de böyle bir teklifte bulunursa ne yaparız?”

*

Sultan İbrahim o gün akşama kadar odasında Telli Haseki ile ilgilendi. Ayağının dibinden ayrılmadı.

Hümaşah Sultan, Padişahı tam anlamıyla avcunun içine almıştı.

İsterim dediği şey derhal yapılıyor ve istemem dedikleri de olmuyordu.

Telli Haseki’nin Padişaha bu derece haşin davranmasının da sebep ve hikmeti vardı.

Hekimbaşı İsa Efendi bir gün Telli Haseki’ye, “Kızım,” demişti, “eğer günün birinde hasekiler sırasına geçersen, Padişahın kalbini tamamıyla çalmaya ve hükümet işlerini bizzat kendin kontrol etmeye gayret et! Çünkü bu işler yarım akılla yürümez. Hünkârın gözlerine perde inmiş ve kulakları tıkanmış. Sarayın dışında olup bitenleri ne görüyor, ne duyuyor!”

Hümaşah Sultan, İsa Efendi’nin sözlerini unutmamıştı. Padişahın yarım aklını da çalarak onu esir gibi yönetmeye başlamıştı.

Telli Haseki o gün Sultan İbrahim’in gururunu kırmak için ne mümkünse yaptı. Dizleri dibinde oturan Padişahın başındaki incili kavuğu çekip yere düşürdü.

Sultan İbrahim güldü.

“Bu ne iltifat, elmasım!” diyerek Telli Haseki’nin dizlerini öptü. “Sana bin hükümdar tacı feda olsun!”

Telli Haseki bununla da kalmadı. Ayağını uzatarak “Yerdeki kavuğu ayağıma geçir… geçir ki beni sevdiğini anlamış olayım!” dedi.

Sultan İbrahim, bir an bile duraksamadan yerdeki kavuğunu alıp karısının ayağına geçirdi.

“Bu güzel ayaklara ne yaraşmaz gözümün nuru!” dedi, “Sen ne dilersin de olmaz?”

Hümaşah Sultan, kocasının aklını ve kalbini tamamen avcunun içine aldığından emin olarak gülümsedi ve Padişahın omzuna başını dayadı.

“Şimdi inandım ki beni seviyorsun!”

Padişah, sevgilisinden iltifat görünce iradesini kaybetmişti.

“Şimdi bütün acılarım dindi,” dedi, “Seni çekemeyenler, başını omzumda görseler hasetlerinden çatlarlar…”

Telli Haseki iltifat ve sevgisini dirhemle satar gibi davranıyordu. Güzel elleriyle Hünkârın sakalını okşayarak sordu.

“Beni çok seviyorsun, değil mi, İbrahim?”

Padişah, şımarık bir çocuk gibi gülerek, “Aşkımdan şüphe mi ediyorsun?” dedi. “Ben hayatımda ilk defa bir kadını sevdim. O da sensin.”

“Yüz elli cariyenin içinde kalbinizde iz bırakan başka bir kadın yok muydu?”

“Mümkün olsa da kalbime girebilsen… Orada kendinden başka bir kadının izine bile rastlayamazsın. Yemin ederim ki

seninle evlendiğim günden beri içi boş bir küp gibi yaşıyorum. Kalpsiz, akılsız, senin etrafında pervane gibi dolaşıyorum! Beni yakma yavrum! Bana merhamet et! Beni dizinden göğsüne çıkar. Yüzün daima gülsün. Seni neşesiz gördüğüm zaman gözlerim kararıyor, kendimi kaybediyorum."

O güne kadar Türk hanedanından birine hiçbir kadın ismiyle hitap etmemişti. Sultan Murat'ın şehzadeliği zamanında, lalası, kendisine bir gün, "Murat, oğlum," diye seslenmiş ve bunu duyan Padişah lalanın boynunu vurdurmuştu.

Sultan İbrahim'e de ilk defa "İbrahim" diye hitap eden Telli Haseki olmuştu.

Padişah, bu son Haseki için yanıp tutuşuyordu.

Sarayda Hümaşah Sultan'dan başka hiçbir kadın Padişahı oyalayamıyordu. Bahçeye çıkmaz olmuştu. Altıntop kameriyesi, havuz âlemi, kırmızı fıskiyeler, Üsküdar çengileri, Voyvoda kızının masalları, göbek taşı sefası, kayıkla Boğaziçi gezintileri, Kâğıthane eğlenceleri hemen hemen unutulmuş gibiydi. Sultan İbrahim'in Telli Haseki'den başka eğlence ve işi yoktu. O sırada önemli bir mesele hakkında kendisini ziyaret ve kurban bayramını tebrik etmek için saraya gelen Nemçe elçisini bile kabul etmeyerek, "Padişah sarayda yoktur deyiniz," demişti.

Telli Haseki, Padişahı bu derece avcunun içine aldıktan sonra, kendisine Padişahtan çok karışan Kösem Sultan'ı saraydan uzaklaştırmanın çaresini aramaya başlamıştı.

Cinci Hoca, sarayın ve devlet işlerinin yavaş yavaş Telli Haseki'nin eline geçtiğini görünce, her işte kendisinin suyuna

gitmeye ve genç Hasekinin bütün istek ve düşüncelerini yerine getirmeye başlamıştı.

*

O gün İstanbul halkını, özellikle zenginleri üzen bir duyuru yapıldı.

Arabaya binmek yasak

"Bugünden itibaren zengin, fakir herkesin araba ile şehir içinde gezmesi yasaktır. Bu emre karşı gelenlerin ağır ceza göreceklerini herkes bilsin!"

Telli Haseki bu emrin şiddetle uygulanması taraftarıydı.

O gün, Padişahın bu emri çarşı ve pazar yerlerinde akşama kadar davullarla ilan edildi.

Cinci Hoca araba yasağının şehir içinde uygulanıp uygulanmadığını kontrol ediyor ve raporlarını Telli Haseki'ye bildirmek konusunda gecikmiyordu.

Cinci Hoca, Hümaşah Sultan'ın gözüne girmek için, o gün şehirde dolaşan iki arabayı yoldan geçerken çevirtmiş ve sarayın kapısına kadar getirmişti.

Sultan İbrahim, araba ile sokakta gezdiği zaman tesadüfen karşısına çıkan arabalara fena halde sinirlenir ve her sokağa çıkışında, şehirde halkın araba ile gezmesini yasaklatırdı. O gün

Telli Haseki ile birlikte Topkapı'da bir delinin evine gidiyorlardı. Aksilik bu ya! Telli Haseki'nin eskiden tanıdığı zengin bir adam, arabasına kurulmuş, sokaktan geçerken, bir köşenin başında Padişahın arabasıyla karşılaşmıştı.

Telli Haseki, "Görüyorsunuz ya?" dedi, "Emirlerinizi uygulamıyorlar! İşte bir araba daha…"

Sultan İbrahim fena halde sinirlendi.

"Bugün, artık akşama kadar bu uğursuzluk devam edecek. Ne zaman sokakta bir araba görsem o gün mutlaka bir felaketle karşılaşırım," diyerek arabasını geri çevirtti ve saraya döndü. Sultan İbrahim, Telli Haseki'yle odasına gittiği zaman, garip bir tesadüf eseri olsa gerek, çok sevdiği papağanını kafesinin içinde ölü bulmuştu!

"İşte bir felaket! Demedim mi ben sana, iki gözümün nuru? Şu uğursuz arabaları ortadan kaldırmayanların vücutlarını ortadan kaldıracağım. Zenginlerin araba nesine gerek? Godoşlar yürüsünler!"

Sultan İbrahim, sokaktan geçen arabaları yasaklamak, fırtınalı havalarda denizdeki dalgalarla mücadele eylemek ve soğuk havaları emriyle sıcağa dönüştürmek gibi deliliklerine devam ederken, Telli Haseki saray dışında istediğini yapıyordu.

Zekâsını kişisel çıkarları uğrunda sarf eden genç Haseki, bütün akraba ve yakınlarını yüksek görevlere getiriyor ve birçok kimseleri işinden gücünden uzaklaştırıyordu.

Bir gün, Telli Haseki'nin uzak akrabalarından olan Sait Efendi isminde kırk yaşlarında bir adam, Bolu Kadılığı'ndan alınınca

İstanbul'a geldi.

Aslında Sait Efendi, Kösem Sultan'ın emriyle memuriyetinden alınmış, yerine ise cahil bir yobaz gönderilmişti.

Bolu Kadısı Sait Efendi İstanbul'a gelir gelmez doğruca saraya gitti ve Hümaşah Sultan'ın ayaklarına kapanarak, "Bir dakika kulunuzu dinleyiniz, Sultanım," dedi. "Ben akraba olduğumuz için, bundan cesaret alıp da gelmedim. Başıma yirmi arşın sarık sarıp da halkı kandıran cahil hocalardan değilim. Batının gelişmelerinden haberdar, halkı daima iyiliğe yönlendirmek için uğraşan, ilim ve bilgi sahibi bir insanım. Yerime gönderilen zat benden daha bilgili değilse bile hiç olmazsa benim seviyemde bir kimse olsaydı, emin olunuz ki cübbemi kendisine memnuniyetle terk eder ve huzurunuza gelip sizi rahatsız etmezdim. Fakat zavallı adam o derece kara cahil ki 'Lâ ilâhe illallah'ın anlamını bile bilmiyor. Garip bir tesadüf, şehre gelir gelmez kendisini komik duruma düşürdü. Kâfirlerden biri İslam dinine geçmek istemişti. Ben de artık bu benim görevim olmadığı için bu kimseyi yeni vekile gönderdim. Adam, *Efendim, lütfen bana Lâ ilâhe illallah'ın anlamını söyler misiniz,* diye rica etmiş. Efendi ne dese beğenirsiniz? *Her şeyin anlamı söylenemez. Sana ne öğretirlerse onu bellemeye mecbursun!* O adam daha sonra din değiştirmekten, Müslüman olmaktan vazgeçti. Tam yola çıkarken de yanıma geldi. *Efendi*, dedi, *yerinize gelen bu kimse ne zaman kendi dinini öğrenirse bendeniz de o vakit Müslüman olacağım*. İşte, Bolu Kazası böyle cahil bir kadının eline kalmıştır. Kulunuz bu işte yandım. Fakat halk yanmasın,

günahtır.”

Telli Haseki, Sait Efendi’nin anlattıklarını dikkatle dinledikten sonra Sadrazamı çağırıp, meseleyi anlattı.

Ardından, “Padişahın işleri böyle cahil bir adamın elinde kalırsa, memleketin hâli nice olur?” diye sordu ona.

Sadrazam Mehmet Paşa olayın iç yüzünü bildiği halde bunu belli etmemek istedi.

“Hemen araştıralım Sultanım,” dedi, “Sait Efendi’nin mağdur olduğu ortaya çıkarsa kendisini bir başka kazaya göndeririz.”

Sait Efendi söze karıştı.

“Sadrazam Paşa Hazretleri bendenizi Kahire’den tanırlar. Kulunuz yalan söylemesini bilmem. Meselenin aslını saklamakta bir anlam yoktur. Mehmet Paşa zannederim ki Kösem Sultan’dan çekiniyorlar. Çünkü yerime gelen kadı Valide Sultan’ın adamıdır!”

Sadrazam başını önüne eğdi. Hümaşah Sultan kaşlarını çatmıştı. Sait Efendi’ye hitaben, “Siz gidiniz ve içinizi ferah tutunuz,” dedi.

Bolu Kadısı odadan çıktıktan sonra Telli Haseki birdenbire oturduğu yerden hiddetle kalkarak Veziriazamın yanına gitti.

“Bundan sonra sarayda Kösem Sultan’ın emri ve arzusuyla hiçbir şey yapılmayacak. Ben ne emredersem o olacak, anladın mı koca bunak?” diye haykırdı.

Mehmet Paşa’nın, Bolu Kadısı yüzünden bu derece hakaret göreceği aklından geçmezdi. Başına bir kazan kaynar su devrilmiş gibi, bütün sinirleri gevşedi. Genç Haseki sinirinden

ateş saçıyordu.

Mehmet Paşa, “Merak etmeyiniz Sultanım, meselenin düzeltilmesi için gayret ederiz,” diyerek, içine düştüğü tehlikeli durumdan yakasını kurtarmak istedi.

Telli Haseki divan kâtiplerinden birini çağırtarak Sadrazama şu emri verdi.

“Sait Efendi’nin tekrar Bolu’ya tayin edilmesini istiyorum. Kösem Sultan’ın gönderdiği o cahil kadıyı hemen görevden alıp evrakını bana getiriniz!”

Veziriazam zor bir durumda kalmıştı. Telli Haseki’den bu emri alınca derhal Sait Efendi’nin Bolu Kadılığı’na tayinini onaylayıp evrakını imzaladı. Genç Haseki de emrini böylece yerine getirtmişti.

Bu olay sarayda duyulunca Kösem Sultan küplere bindi.

Valide Sultan’ın Bolu’ya gönderdiği bir kadıyı, Telli Haseki görevden aldırıp yerine tekrar eski kadı Sait Efendi’yi göndermişti.

Bu nasıl olurdu?

Osmanlı’nın her köşesine hükmeden Valide Sultan’ın yaptığı bir işi Hümaşah Sultan ne cesaretle bozuyordu?

Bu işe Kösem Sultan kadar saraydaki bütün halayıklar da hayret etmişti.

Valide Sultan gücünü kayıp mı ediyordu?

Sarayda, bir ipte oynamak isteyen iki cambaz gibi, devlet işlerinde birbirini atlatmaya çalışan iki sultan, kendi fikir ve arzularında ilk defa ısrar ediyorlardı.

Telli Haseki, “Benim dediğim olacak!” demişti.

Kösem Sultan da aynı fikir ve iddiada bulunuyor, “Benim tayin ettiğim bir kadıyı Telli Haseki nasıl yerinden kaldırabilirmiş?” diyordu.

Bu fikir ayrılığını Veziriazamdan başka kimsenin halletmesine imkân yoktu. Mehmet Paşa durumu çok iyi kavramıştı.

Sultan İbrahim, Telli Haseki’yi fevkalâde seviyor ve onun bütün arzularını derhal yerine getiriyordu.

Padişah, Telli Haseki’ye bu derece bağlı ve adeta esir olunca, Kösem Sultan daima ikinci derecede kalacaktı.

Fakat bu gerçek Valide Sultan’a nasıl açıklanabilirdi ki?

Sadrazam, Kösem Sultan’a koştu. “Boş yere telaş etmeyiniz,” dedi, “Sait Efendi’ye Padişahımızın eskiden beri bir ilgi ve sevgisi varmış. Bolu’ya tekrar kendisini atayan da Telli Haseki değil, bizzat Hünkâr Efendimizdir.”

Hâlbuki o sabah, Telli Haseki cariyelerden birine, Kösem Sultan’ın kulağına gitsin diye şu sözleri söylemişti:

“Bundan sonra sarayda yalnız benim dediğim ve istediğim olacak.”

Hümaşah Sultan’ın bu sözünü Kösem Sultan’a aktarmaları uzun sürmemişti.

Valide Sultan, Sadrazamın verdiği bu anlamsız güvence karşısında büsbütün sinirlendi.

“Beni çocuk mu zannediyorsun Mehmet Paşa? Ben o şıllığın ne demek istediğini pekâlâ anlıyorum. Benimle yarışıyor aklınca.

Fakat emin olsun ki, çabuk yorulup yarı yolda kalacak. Eğer İbrahim benim oğlumsa, anasını sekizinci Hasekisine ezdirmeyecektir!”

Sadrazam o anda içinden geçenlerini açıklamaktan korkmuştu. İki kadın arasında şaşırıp kaldı. Cevap vermek istemiyordu.

Kösem Sultan fikrinde ısrar etti.

“Şimdi İbrahim’e git ve durumu anlat. Sait Efendi’nin Bolu’ya dönmesine engel olmak için tüm gücünle çabala.”

“Efendimize verdiği emri nasıl geri aldırabilirim Sultanım? Kulunuz, her emrinizi yerine getirmek için varım, ama Padişahımızın öfkesinden de korkarım. Bu iş benim yaramda oldu, bitti. Şimdi nasıl gidip de, *Sait Efendi’yi Bolu’ya göndermeyiniz*, diyebilirim?”

Valide Sultan öfkesini yenemiyordu.

“Bu tayin işinde senin de parmağın varmış gibi görünüyor! Yoksa sen de onlarla aynı fikirde misin?”

Mehmet Paşa, bir an için olsun sadrazamlığını hatırlayıp da, Kösem Sultan’a karşı cesaretle, “Bu işe siz ne karışıyorsunuz? Ben onaylamışım, Şeyhülislâm Efendi imzalamış. Oğlunuz da emretmiş. Artık bu maskaralıklara bir son verelim,” demek istedi.

Hükümet işleri, birbirine rakip iki kadınla, aklını kaybetmiş bir bunağın eline kalmıştı.

Kösem Sultan bu olayı bir türlü unutamıyordu. Sait Efendi’nin göreve yeniden gitmesine engel olmasa bile, hiç olmazsa Telli

Haseki'nin bu girişiminden bahsederek dikkatini çekmek üzere oğlunun yanına kadar gitti.

Sultan İbrahim, o gün tahtırevanla Davutpaşa'ya doğru bir gezinti yapmak için odasında kaşlarını ve sakalını boyatmakla meşguldü.

Annesini dinlemedi.

"A, hatun," dedi, "sabah sabah işini gücünü terkedip de karımı bana çekiştirmeye mi geldin? Görüyorsun ki kaşlarımı boyatıyorum. Şimdi senin safsataların kulağıma girer mi?"

Kösem Sultan o gün oğluna söz dinletmenin imkânı olmadığını anlayınca odasına döndü.

Akşama nasıl olsa, Padişahın dönüşünde, Sait Efendi meselesini oğluna anlatacak ve verilen emrin geri alınması için çalışacaktı.

Valide Sultan için bu bir şeref ve gurur meselesiydi.

Cariyeler daha şimdiden, "Efendimizin sevgili Hasekisi, Valide Sultan'ı yıldıracak gibi görünüyor," demeye başlamışlardı.

Bu alay kokan dedikodulara Kösem Sultan nasıl dayanabilirdi?

*

Sultan İbrahim tahtırevanla Davutpaşa'ya doğru gidiyordu. Birkaç günden beri sarayda çıkan dedikodulara ve özellikle hasekiler arasında gittikçe artan kıskançlıklara önem

vermemişti.

Padişah millet ve memleket işlerini ihmal ettiği gibi, son günlerde gözdeleriyle de ilgilenmemeye başlamıştı.

Sultan İbrahim'in kalbini ve kafasını meşgul eden tek kadın vardı: Telli Haseki.

Padişahı hiçbir kadın onun kadar etkilememiş, onun gibi avcunun içine almayı başaramamıştı.

Sultan İbrahim'in kızkardeşleri başta olmak üzere bütün hasekiler kendi odalarında buluşarak Telli Haseki'nin gözden düşmesi için çare arıyorlardı.

Turhan Sultan, diğer hasekilere şöyle bir yöntem tavsiye etmişti.

"Hünkâr sokağa çıktığı zaman, yolda kırmızı elbise giymiş insanlara rastlasın. Tanıdıklarınıza, pek çok kişiye şimdiden tembih edin. Padişah bu durumla karşılaşıp gelip sebebini sorunca da, *Telli Haseki emretti, halk kırmızı renkli elbise giysin dedi*, dersiniz. Hünkâr öfkelenir ve böylece sevgili Hasekisiyle bozuşur."

Turhan Sultan'ın fikrini birbirine rakip bütün hasekiler sevinçle karşıladılar.

Ortak dertlerine hep birden deva aramak zorunda kalan hasekiler, o gün akşama kadar saray dışındaki adamları yoluyla halkı kırmızı elbise giymeleri konusunda teşvik ettiler.

Memlekette her şey bol olduğu halde ticaret Hintli ve Şamlı birkaç tüccarın elinde kalmıştı. Üç yıl önceki malın değeri o yıl birkaç misli artmış, okkası beş akçeye olan pırasanın bile fiyatına

bir misli zam gelmişti.

Hasekilerin adamları halka şöyle bir güvence veriyordu:

“Sabahleyin elini yüzünü yıkayıp kırmızı elbise giyerek işine giden ve kırmızı elbisesi sırtındayken dükkânını açan herkes bilsin ki, böyle hareket edenlerin küpünde pekmezi ve peteğinde balı eksik olmaz. O kişi fakirlikten kurtulur ve az zamanda servet sahibi, zengin biri olur.”

Bu gülünç tavsiyeyi duyan esnaf, o gün hemen evlerine koşarak kırmızı şalvar, kırmızı entari ve kırmızı cübbe giymiş ve dükkânlarına geçip oturmuştu. Bir kısım halk da kırmızı elbiselerle sokaklara yayılmıştı.

Sultan İbrahim, akşamüzeri geç vakit Davutpaşa tarafından dönerken, bütün sokaklarda kırmızı elbiseyle dolaşan insanları görünce öfkeyle tahtırevanını durdurdu. Bostancıbaşıyı yanına çağırarak, “Bu herifleri dağıtın,” dedi, “Kırmızı renkli elbiseyi yalnız benim giydiğimi ve başkalarına bu renk elbise giymenin yasak olduğunu da söyleyin. Sadrazam bu yasağa uymayanların idam edileceğini ilan ettirsin!”

Kırmızı Renkli Elbise Giymek Yasak!

Sultan İbrahim saraydan keyifle çıkmıştı. Fakat dönüşünde neşesiz ve öfkeliydi.

Padişah hareme girdiği zaman, herkesten önce annesi Kösem Sultan'la karşılaştı.

"Oğlum niçin böyle her şeye sinirlenip kendine işkence ediyorsun?" dedi Kösem Sultan. "İnsan sevdiği kadının isteklerine karşı gelir mi?"

Sultan İbrahim merdivenin basamağında durdu.

"Hatun, bu kadından ne istersin? Sabahleyin de geldin, onu çekiştirmek istedin! Başka bir diyeceğin varsa söyle, canımın sıkıntısını artırıp da beni deli etme!"

Kösem Sultan, oğlunun kulağına eğildi.

"Seni üzüntüden kurtarmak istiyorum, evladım!" dedi. "Senin istemediğini bildiği halde Telli Haseki, bugün bütün halka kırmızı elbise giymeyi emretti. Bana inanmazsan başkalarına da sor, araştır."

Padişah şüpheye düştü.

Kösem Sultan, "Yalan söylemiyorum evladım!" dedi. "Telli Haseki el altından iş görüyor. Onun dizginlerini biraz çekmenin zamanı gelmiştir."

Sultan İbrahim validesinin üzerine yürüdü.

"Ben Telli Haseki'ye laf söyletmem! Ak saçlarınla ona bu iftirayı atmaktan utanmıyor musun?" diyerek odasına girdi.

Valide Sultan, oğlunun Telli Haseki'ye zaafını bildiği halde ne cesaretle Padişaha bu sözleri söylemişti?

Valide Sultan odasına dönünce kethüdası Behram Ağa'yı yanına çağırdı.

"Behram," dedi, "önemli bir konu hakkında Hamza Bey'le görüşmek istiyorum. Onu bana bu gece bulabilir misin?"

Behram Ağa kaşlarını kaldırarak cevap verdi.

"Hamza Bey'i bulmak mümkün değil. Onu kaç gündür Sadrazam Paşa da aratıyor."

"Mehmet Paşa, Hamza'yı ne için aratıyor, bilmiyor musun?"

"Gene Nuruhayat meselesi olacak, Sultanım!"

"Nuruhayat'ın Hamza'ya kaçtığını Sadrazam bilmiyor mu?"

"Bilmez olur mu, Sultanım? Nuruhayat'ın Hamza'ya kaçtığı kesin. Fakat Sadrazam Paşa utancından kimseye bir şey söylemek istemiyor."

"Hamza eski evinde oturmuyor mu?"

"Hayır, Sultanım! Hünkâr, Edirne seyahatinden döndükten sonra Hamza'yı serbest bıraktı. Onun yüzünü çoktan beri gördüğüm yoktur."

"Cinci Hoca bilir mi acaba?"

"Belki bilir… Emrederseniz gidip sorayım?"

"Git, sor. Fakat benim sorduğumu belli etmemeye çalış. Şüphelenirse oğluma gidip haber verir."

Behram Ağa, Cinci Hoca'nın odasına gitti. Kösem Sultan, Hamza'yı bu saatte niçin aratıyordu?

Tepsi İçinde Çıplak Bir Kız!

Behram Ağa, Cinci Hoca'nın odası önünde durdu ve kapıya kulağını yaklaştırdı. Hocanın sesi işitiliyordu.

"Şimdi anladım ki ben de kalp taşıyormuşum. Ben de bir kadın sevebilirmişim!"

Behram Ağa hayretle etrafına bakınarak meydanda kimse olmadığını anlayınca, kapının anahtar deliğine gözünü yerleştirdi.

Behram Ağa gözlerine inanamıyordu. Odanın içinde neler görmüştü?

Hoca kavuğunu çıkarmış, uzun bir acem halısının üstüne uzanmıştı. Yerdeki büyük bir gümüş tepsinin içinde çırılçıplak yatan genç bir kız vardı! Cinci Hoca yanındaki şarap testisinden bardağını doldurup içiyor, ara sıra da genç kıza uzatarak, "İç mahbubem, iç. Bu gece seninle kedimizden geçinceye kadar içeceğiz. Birbirimizi bulmak, birbirimizle kaynaşmak için öncelikle aklımızın zincirlerinden kurtulmalıyız!" diyordu.

Cinci Hoca'ya ne olmuştu? Çıplak bir cariyenin önünde ar ve hayâyı unutarak yalvaran Hoca Efendi, meğer kendi odasında yalnız kalınca ibadeti ve günahı unutarak Hayyam gibi gönül eğlendirmesini de biliyordu.

Behram Ağa kendi kendine söylenmeye başladı.

"Bu herif saraya geldiği günden beri kimsede ar, namus kalmadı. *Zina haramdır*, diyor. En güzel ve körpe kızlarla

vakit geçiriyor! *Şarap içmek haramdır*, diyor. Odasında en iyi şarabı kendisi içiyor. Bu manzarayı Sultan Efendimiz görmesin! Kıyameti koparır!”

Behram Ağa kapıdan gözünü ayıramıyordu.

“Genç olsaydım, alimallah, kapıyı omuzlayıp içeri girerdim. Ben otuz senedir koynumda yatan karımı bile bu kadar çıplak görmemiştim!” diye homurdandı. Kadına yan gözle bakmanın bile haram olduğunu her gün tekrar edip duran Hoca Efendi, gümüş tepsinin yanına iyice sokulmuştu. Genç kızın saçlarını salarak heyecandan titreyen parmaklarıyla okşamaya başladı.

Hoca Efendi dini, imanı, günahı… her şeyi unutmuştu.

Behram Ağa kapının önünde durmadan yutkunuyordu. “Hele bak, bülbül gibi ne diller döküyor,” diye mırıldanan Hocanın, mahbubesi önünde tekrar yükselen sesi duyuldu.

“Bu gece benliğimden tamamen sıyrıldım yavrucuğum! Bu gece, en şehvetli delikanlılardan çok daha azgın ve coşkun bir adam oldum. Padişahın aylardan beri devam eden çılgınlıklarına daha fazla ilgisiz kalamadım. Her gün yüzlerce dilberin kucağında yatan bir hükümdarla baş başa konuşurken, ben gözlerim yerde, durmadan tespih çekiyordum. Geçen akşam Sultan İbrahim genç kızları çırılçıplak soymuş ve memelerinin üstüne şarap dökerek kızların göbeklerini yalamaya başlamıştı. Hünkâr cinlerden korktuğu için beni de bir muhafız gibi köşeye oturttu. Bu hoş ve şehvet uyandıran manzara karşısında kendimden geçerek elimdeki tespihi yere düşürdüm. Bütün sinirlerim tir tir titriyordu. Böyle çıplak ve güzel kızların sıcak

bir oda içinde kaynaştıklarını görüp de huylanmamak mümkün müydü? O kızlar arasında en çok sen hoşuma gitmiştin! Kırmızı bir şalın üzerinde amber yılanı gibi öyle güzel bir kıvrılışın vardı ki, o anda Padişahın gözünden düşmeyeceğimi bilseydim, hemen yerimden fırlayıp boynuna sarılacaktım! O geceden sonra sana karşı duyduğum arzu giderek arttı. Şimdi ise gözlerime inanamıyorum; işte karşımdasın!

Gümüş tepsi içinde, baygın bir halde yatmakta olan genç kız, derin bir uykudan uyanır gibi gözlerini ovuşturarak şaşkın şaşkın etrafına bakındı.

"Ben neredeyim Hoca Efendi?"

Cinci Hoca mahbubesinin kumral ve uzun saçlarını öptü.

"Benim odamda bulunduğunun farkında değil misin, elmasım?"

"Kendimi odamda, kendi yatağımda yatıyorum zannediyorum."

"Burası da senin odan yavrucuğum! Gül… Oyna… Bu gece seninle sabaha kadar sevişip eğleneceğiz!"

Genç kız, gümüş bir tepsinin içinde yattığını hissederek, "Beni böyle çırılçıplak siz mi soydunuz?" diye sordu.

"Niçin soruyorsun?"

"Utanıyorum."

"Kimden?"

"Sizden…"

Çıplak kız ellerini yüzüne götürdü.

"Benim elbisem nerede?"

“Ne yapacaksın elbiseyi? Sen ve ben birbirimizi bütün ayıplarımız ve bütün güzelliklerimizle seyredelim. Cenabı hak bizi elbise ile yaratmadı ya!”

*

Behram Ağa kapının önünde daha fazla durmadı.

“Ya ben rüya görüyorum yahut Hoca çıldırdı!” diyerek kapının önünden ayrıldı.

Derin bir hayret ve şaşkınlık içinde yürüdü.

Behram Ağa, Hocanın odasında gördüğü rezaleti Kösem Sultan’a nasıl anlatacaktı?

Gümüş tepsinin içinde yatan genç kız, Valide Sultan tarafından üç ay önce Padişaha sunulan, on beş yaşlarında, körpe ve ince belli bir Çerkez dilberiydi.

Sultan İbrahim, Telli Haseki’den gizli olarak arasıra bu kızla buluşup eğlenirdi.

Behram Ağa, Hocanın taparcasına sevdiği kızı tanımıştı. Kösem Sultan’a, kapının anahtar deliğinden gördüklerini anlatırken, “Çok utanıyorum, Sultanım!” dedi, “Gençliğimde görmediğim şeyleri Hoca Efendinin odasında gördüm.”

Valide Sultan bu duyduklarına önem vermemiş gibi göründü.

“Hamza’yı sormadın mı?”

“Kapıyı çalmaya cesaret edemedim.”

“Benim dediğimi niçin aynen yapmadın?”

“Sultanım! Odanın kapısından benim gördüklerimi siz de

görseniz, hayretinizden küçük dilinizi yutardınız! Hoca Efendi soyunmuştu. Kapıyı açıp benimle görüşecek halde değildi. Gözlerimi kapadım. Tüylerim ürperdi. Hocanın gittikçe incelen sesini işitmemek için odasının önünden uzaklaştım. Beni mazur görünüz Sultanım! Bu gece Hoca Efendiyi göremeyeceğim."

"O halde, yarın sabah erkenden sokağa çık ve Hamza'nın nerede yaşadığını öğrenmeye çalış."

*

O gece Kösem Sultan öfkesinde uyuyamadı. Behram Ağa'yı başından savdıktan sonra, Hocanın yaptığı rezaleti gözünün önüne getiren Valide Sultan, buna nasıl göz yumabilirdi?

Kendi eliyle özene bezene süsleyip hazırladığı bu körpe kızcağızı, Padişaha, Hocanın avucuna düşmesi için mi sunmuştu?

Kösem Sultan kaşlarını çatarak odasında saatlerce düşündü ve kendi kendine şu kararı verdi.

"Bu çirkin olayı duymamış olmak herhalde en hayırlısı olacak. Cinci Hoca ile bir halayık yüzünden boğuşmak istemem. Bu herif bütün kötülüğüne rağmen bana her zaman gereklidir. Telli Haseki'nin çenesini kopartmak için şu sıra Cinci Hoca'nın yardımına ihtiyacım var."

Sadrazamın Odasında Gizli Bir Toplantı

"Sarayın bütün cellâtları karşıma çıksa yine teslim olmayacağım! Ben ölünceye kadar Hamza'dan ayrılmamaya karar verdim!"

Aynı gece…

Sarayda herkes uykudayken Sadrazam'ın konağında gizli ve önemli bir toplantı vardı.

Telli Haseki'ye hizmet eden divan kâtiplerinden Amberizade Hüseyin Efendi, birkaç günden beri sarayda gizli kapaklı yapılan bazı işleri Sadrazam'a ihbar etmeye başlamıştı.

Amberizade'de atalarından kalma bir amber düşkünlüğü vardı. Hüseyin Efendi'nin yaşı elliyi bulunca, genç kızlara karşı ilgisi de artmıştı.

Amberizade'nin amber düşkünlüğünü sarayda Sadrazamdan başka bilen bir kimse yoktu.

Hüseyin Efendi ne zaman evinde bir eğlence yapacak olsa, Sadrazama koşar ve "Aman Paşam!" derdi, "Bugün yine bazı dostlarla bir araya gelip bir eğlence yapacağız. Kulunuza bir dirhemcik amber lütfediniz!"

Sadrazam, Divan Kâtibi Hüseyin Efendi'nin bu arzusunu son günlerde sık sık yerine getirmeye başladığı için, Hüseyin Efendi de Sadrazama fazlasıyla sadakat göstermeyi bir vicdan ve

insaniyet borcu sayıyordu.

Amberizade Hüseyin Efendi amber devrinin en ünlü ve ilginç şahsiyetlerinden biriydi.

O gün sarayda Telli Haseki ile Hüseyin Efendi arasında şöyle bir konuşma geçmişti.

“Bu pinti herifin vücudunu ortadan kaldırmak için ne yapmalı?”

“Vallahi Sultanım, kulunuzun böyle şeyler elinden gelmez. Ömrüm boyunca henüz bir tavuk bile kesmiş değilim.”

“Çeneni tut, fazla laf istemem. Ben sana, *Git de Sadrazamı kes*, demedim. Bir adamın vücudunu ortadan kaldırmak için mutlaka kafasını kesmek lazım gelmez ya!”

“Başka türlü ölüm aklıma gelmiyor Sultanım! Genç olsaydım, belki bu arzunuzu yumruklarımla yerine getirir ve sizi memnun etmeye çalışırdım.”

“Şimdi bu işi zekâ ve tecrübenle yapabilirsin. Mesela, hayvanlığını istediğin zaman nasıl bir lokma amberle dindiriyorsan, onu da istediğin dakikada bir dirhem afyonla uyutup gebertebilirsin!”

Amberizade Hüseyin Efendi, Telli Haseki’ye muğlak cevaplar vererek kırk sekiz saat süre talep etmiş ve böylece yakasını kurtarıp derhal soluğu Sadrazamın konağında almıştı.

Divan kâtibi Hüseyin Efendi, Sadrazamın huzuruna çıkar çıkmaz, “Aman Paşam,” dedi, “bu gece tarihin bir örneğini daha göremeyeceği önemli bir konuyu konuşmak için siz yüce Efendimi ziyarete geldim. Öncelikle şurasını belirteyim ki,

bu gece kulunuzun buraya geldiğinden şeytanın bile haberi olmayacak.”

Sadrazam, Divan Kâtibi Hüseyin Efendi’nin telaşını görünce, “Hayır ola Amberizade, yine ne var?” dedi, “Hünkârdan ipe sapa gelmez bir emir mi getirdin?”

Hüseyin Efendi yarı ciddi yarı şaka söze başladı.

“Bu defaki emir Padişahtan değil… Telli Haseki’den.”

“Mutlaka Bolu Kadısı Sait Efendi hakkında olacak. Öyle değil mi?”

“Her zaman ziyaretimin sebebini hemen keşfederdiniz Paşam! Fakat bu geceki ziyaretimin sebebini Cinci Hoca’nın bütün cinleri bir araya gelse keşfedemez…”

Hüseyin Efendi iki elini ağzına götürerek, korkak bir sesle ekledi:

“Sizi öldürmeye geldim, Paşam!”

Sadrazam, çubuğunu çekerek homurdandı.

“Haydi gevezeliği bırak! Bilirsin ki ben böyle şakalardan hoşlanmam. Söyle bakayım, Hünkârın sevgili Hasekisi hamamları mı kapatmak istiyor? Yoksa…”

Amberizade, Sadrazamın sözünü kesti.

“Efendimizin neşesini kaçırmamak için konuyu anlamsız bulduğunuz bir şaka ile açmak istedim. Fakat rica ederim sözlerimi dikkate alınız. Telli Haseki, kulunuzu bu gece bu işin icrasına memur etmişti!”

Veziriazam, çubuğunu elinden bıraktı.

“Hangi işten bahsediyorsun, a Hüseyin Efendi?”

“Sinirlerinize hâkim olunuz, Paşam! Bendeniz bu gece sizi öldürmeye geldim.”

“Bu soğuk şakayı bırak diyorum sana. Çubuğu kafanda parçalarım alimallah!”

Divan kâtibi yemin ederek, “Vallahi Paşam, emin olunuz ki bu gece vücudunuzu ortadan kaldırmakla görevlendirildim. Fakat size olan sadakat ve bağlılığımın derecesini göstermek için gerçekleri söylemek zorundayım. Telli Haseki bütün yalvarmalarıma ve karşı çıkmalarıma rağmen ısrar etti, *Birkaç dirhem afyon o pintinin vücudunu uyuşturmaya yeter*, dedi ve beni buraya gönderdi.”

Mehmet Paşa şalvarını toplayarak yerinden fırladı.

“Ben de deminden beri söylediklerini şaka diye dinliyordum. Demek Telli Haseki benim ölümümü istiyor, ha?”

“Evet, ve *Bu iş bu gece mutlaka bitmeli*, dedi. Ne yapacağımı bilmiyorum.”

“Eee… Söyle bakalım, beni öldürebilecek misin?”

“Estağfurullah, Velinimetim! Kölenizden böyle bir cinayet ümit eder misiniz?”

“Olur a… Kim bilir sana işleyeceğin bu cinayet karşılığında neler vaat etmiştir?”

“Efendimiz, sizin de çok iyi bildiğiniz şeref ve namusumla söylüyorum ki hiçbir şey vaat etmedi.”

Sadrazam soğukkanlılığını korumaya çalışarak, “Peki ama,” dedi, “Telli Haseki’nin sana güvenip de böyle önemli bir işi verebilmesi için, senin onda bu cesareti doğuracak bir etki

yaratmış olman gerekir. O hayâsız kadının sana böyle bir teklifte bulunabilmesine sen nasıl izin verdin?”

“Telli Haseki beni kendisinin en sadık kölelerinden biri olarak görür.”

“Sen ikiyüzlü bir acem kılıcına benziyorsun Hüseyin! Şeytana uyup da böyle bir cinayete kalkışacak olursan, evlatlarım ve dostlarım seni sağ bırakmazlar! Doğru söyle, bana kıyabilecek misin?”

Divan kâtibi duyduğu üzüntüden ağlamaya başlamıştı.

“Eğer böyle zor bir durumda kalmasaydım, sizi bu olaydan haberdar ederek üzmezdim. Ben hayatımda bir karıncayı bile bilerek öldürmemişken, siz velinimetime nasıl kıyabilirim? Benden, emin olunuz ki, size hiçbir fenalık gelmeyecektir!”

“O halde Telli Haseki’ye ne cevap vereceksin?”

“Veziriazamı odasında yalnız yakalayamadım demekten başka ne yapabilirim?”

“Bu fedakârlığına teşekkür ederim Hüseyin. Ben senin babanın aziz bir dostuyum. Aramızda yarım asırlık bir aile hukuku vardır. Senin Divan’da yükselip güçlenmen için benden başka kimse çalışmamıştır. Sarayda lekelenmeyen, temiz yürekli bir adam varsa o da sensin! Hümaşah Sultan sana bu cinayeti teklif ederken bir şey vaat etmemiş; vaat etse de sözünde durmaz ve sen işi yaptıktan sonra seni yok etmeye, ortadan kaldırmaya çalışırdı. Fakat ben, bana karşı gösterdiğin bu sadakat ve fedakârlığından dolayı seni Mısır Hazinedarlığı’na tayin ettireceğim. Bilirim ki senin gözün oradadır!”

Hüseyin Efendi gözyaşlarını silerek velinimetinin eteğini öptü.

Sadrazam Mehmet Paşa derin bir nefes alarak, ölümden kurtulmuş bir idam mahkûmu sevinciyle yerine oturdu.

“Bu olayda beni en çok ne üzdü biliyor musun?” dedi, “Ben bu yaşa geldikten sonra, ölümü her zaman bekleyen bir insanım. Fakat sen yabancı değilsin; itiraf ederim ki bu günlerde hiç de ölmek istemiyorum. Eğer bu gece çubuğuma zehir koyarak beni öldürmüş olsaydın, mezara gözüm açık ve kalbim yaralı gidecektim. Nuruhayatçığımı dünya gözüyle bir daha görebilmek artık tek istediğim… Ah Hüseyin! Sen kalbimdeki yarayı bilmezsin! Yeniçerilere gülünç düşmemek için hicran ve acılarımı senden başka kimseye açmadım. Nuruhayat’ın kaçtığı günden beri aklım perişan. Divanda hiçbir meseleyle meşgul olamıyorum. İçimde anlaşılmaz bir sızı var! Genç bir âşık gibi gece gündüz yanıp tutuşuyorum. Sultan İbrahim kendi keyfinde. Başını kaldırıp da, benim yüzümde beliren acı ve kederin anlamını sormaya vakit bulamıyor. Telli Haseki’siyle uğraşmaktan dünyayı görecek zamanı yok. Elmasımı elde edebilmek için ne mümkünse yaptım. Padişaha köpeklik dahi ettim. Kösem Sultan’la aram açıkken onun da gönlünü hoş ederek tekrar sevgisini kazandım. Cinci Hoca’yı da hoş tuttum. Düşüncelerini, içini anlayamadığım yalnızca bir kadın kaldı: Telli Haseki. Bu kadın benden ne istiyor bilmiyorum. Ve zannederim ki, bu vicdansız kadın benim başımı yemeden rahat etmeyecek. Bunu takdir etmiyor değilim. Fakat Nuruhayat’ıma

kavuşmadan ölmek istemem. Ah, onu bir kere daha görmek mutluluğuna bir kavuşabilsem…”

Mehmet Paşa’nın gözleri sulanmıştı.

Divan Kâtibi Hüseyin Efendi, Sadrazamın Nuruhayat için güçlü kuvvetli bir delikanlıymışçasına içli içli ağladığını görünce, hayretle dudağını bükerek başını önüne eğdi.

Amberizade, yetmişlik bir adamın, bir genç kız için bu derece yanıp tutuştuğuna ilk defa şahit olmuştu.

“Devletlim,” dedi, “sizin bu derdinize deva bulacak kimse yok mu?”

“İstanbul’un altını üstüne getirdim Hüseyin! Fakat Hamza’yı ele geçiremedim. Bu mesele hakkında Padişahtan ferman bile aldım. O çapkını yeniçeriler nerede görürlerse yakalayıp bana getirecekler.”

“Nuruhayat’ın ona kaçmasına nasıl izin verdiniz Paşam?”

“Kızın üstüne on tane kilit vurdum, yine para etmedi. Fırsat bulup kaçtı.”

“Gönül bu… Demek ki Hamza’yı çok seviyormuş.”

“Zannetmem. Nuruhayat’ın bana karşı fevkalâde saygı ve sadakati vardı.”

“Onun Hamza’yı sevmesine size duyduğu saygı ve sadakat engel olamaz ki… Efendimize saygı ve sadakat gösterdiği halde, aynı zamanda da Hamza’yı sevebilir! Ve kadınlar severlerse her şeyi göze alırlar.”

“Senden teselli bekliyorum, Amberizade. Senin bu konuda tecrüben fazladır.”

“Gerçek sevgide akıl ve mantık aranmaz ama, kulunuz gençliğimde bu işin mantığını kurmuş ve soğukkanlılığım sayesinde çok önemli ve olumlu sonuçlar elde etmiştim.”

“Yani bu yaştan sonra bana soğukkanlılıkla beklemeyi mi tavsiye ediyorsun?”

“Mademki kulunuzdan teselli umdunuz… Efendimize bundan başka bir deva tavsiye edemeyeceğim.”

“Soğukkanlılıkla beklemek… Hem de bu yaştan sonra, öyle mi?”

“Niçin garip buluyorsunuz Paşam?”

“O kadar garip ki… Damarları ince bir iplik gibi kurumuş ihtiyarlara beklemek tavsiye edilir mi?”

Amberizade gülerek, “Bendeniz de sizin, damarları halat gibi kuvvetli genç bir kıza bu yaştan sonra âşık olmanızı çok garip buluyorum. Nuruhayat’ın yaptıklarını anlayışla karşılayınız Paşam!”

Sadrazam, çubuğunu çekerek mırıldandı.

“Kendisinden teselli istediğim adama bak… Bana neler söylüyor!”

Bu sırada Sadrazamın oda hizmetçisi elinde bir mektupla içeri girdi ve mektubu uzatarak, “Bunu biraz önce kapıya bırakmışlar,” dedi.

Veziriazam mektubu açtı. Önce imzayı okudu. Mektubun altında Nuruhayat yazıyordu.

Sevinçle yerinden kalkarak hizmetçinin koluna sarıldı.

“Bu mektubu getiren adamı görmemişler mi?”

“Hayır Efendim! Tanımadıkları bir adam onu karanlıkta kapı nöbetçisine bırakıp gitmiş.”

Hizmetçi odadan çıktı.

Mehmet Paşa gözlüğünü düzelterek, “Önce bir felâket haberi getirdin ama,” dedi, “sonu iyi çıktı. Ayağın uğurlu imiş. Ben sana, *Nuruhayat beni unutmaz, sever,* dedim de sen inanmadın!”

“Bu mektup onun el yazısıyla mı yazılmış?”

“Hayır… Yazı Hamza’nın… Fakat imza yerinde onun başparmağının mürekkeple basılmış izi var. Nuruhayat yazmak bilmez. Fakat okumasını iyi bilir. Hamza’ya yazdırdıktan sonra herhalde okumuştur.”

Amberizade, alaycı bir tavırla başını salladı.

“Mademki okumayı biliyor, o halde mektubu okumadan adının altına parmağını basmasına imkân yoktur.”

“Mektuptaki fikirler tamamıyla onundur Hüseyin! Nuruhayat çok zeki ve zihni açık bir kızdır. Hele izin ver de önce elmasımın mektubunu içimden okuyayım. Gereken yerlerini sana da gösteririm. Bu kız emin ol ki beni seviyor, azizim!”

Sadrazam bu sözleri söylerken gözlüğünü burnuna yerleştirmekle uğraşıyordu. Mektubu gözüne yaklaştırdı ve hızla gözden geçirdi.

Divan Kâtibi, Sadrazamın birdenbire değiştiğini görünce hayret etti.

Mehmet Paşa’nın rengi sapsarı oldu ve elleri titremeye başladı.

Mehmet Paşa’ya birdenbire ne olmuştu?

Amberizade, Paşanın yanına koştu. Sadrazam gözlerini kapamış ve mektup elinden yere düşmüştü.

Veziriazamın dudakları arasından bir kelime işitildi:

"Su…"

Hüseyin Efendi hemen Paşanın ağzına birkaç damla su akıttı ve şakaklarını ovuşturarak sedirin üzerine yatırdı.

Mehmet Paşa baygınlık geçirmiş ve çenesi tutulmuştu.

Divan kâtibi merakla yere eğildi ve Sadrazamı müthiş bir hayal kırıklığına uğratan bu esrarengiz mektubu aldı. Kekeleyerek okumaya başladı.

> Paşam!
>
> Sokaklarda dolaşan yeniçerilerin aylardan beri beni ve Hamza'yı aradıklarını görüyorum. Beni boş yere aratıyorsunuz! Sarayın bütün cellâtları karşıma çıksa, yine teslim olmayacağım. Siz, yakalansam bile, ancak benim ölümü görebilirsiniz! Ben ölünceye kadar Hamza'dan ayrılmamaya karar verdim. Sizden gördüğüm iyiliği unutmayacağım Paşam! Fakat aramızda bir sır olarak kalan bu gebelik meselesinin içyüzünü artık size bütün esrarıyla anlatmak isterim. Ben sizden değil, Hamza'dan hamile kaldım Paşacığım! Size ihanet etmek istemezdim.
>
> İhanet ettiğim için mutlu da değilim. Çünkü siz altmışı geçmiş bir erkek olduğunuz halde benden bir çocuk istemiştiniz! Bu çocuk sizin kanınızdan, canınızdan nasıl olabilir ki; her gece amber kullandığınız halde bu arzunuzu gerçekleştirmeye gücünüz yetmiyordu.
>
> İşte ben o zamanlarda karşıma çıkan Hamza ile sevişiyordum. Ve nasılsa ondan hamile kaldım.

Günahlarımdan birini daha itiraf etmeye mecburum. Bir sabah da Cinci Hoca beni, bir fareyi kapana sıkıştırır gibi yakaladı ve afyonla sarhoş ederek yatağında bir kaç saat uyuttu!

Fakat sizi şerefimle temin ederim ki, karnımda taşıdığım çocuk ne sizden ne de Cinci Hoca'dandır. O, aşkımın, Hamza'nın mahsulüdür.

Bizi unutmanızı ayaklarınıza kapanarak rica ederim.

Nuruhayat

Sadrazam Hasta!

Mehmet Paşa, aradan birkaç gün geçtiği halde Nuruhayat'ın mektubundan dolayı duyduğu acıyı unutamıyor, sinirlerine bir türlü hâkim olamıyordu.

Kendi kendine kalınca durmadan söyleniyor, "Kâfir kız!" diyordu. "Bunca seneden beri benim sayemde karnını doyurduğun halde Hamza gibi bir düzenbaza nasıl oldu da gönlünü kaptırdı? Ben bir evlât sahibi olabilmek için bütün erkeklik gücümle hareket ettiğimden o kadar eminim ki… Nuruhayat mutlaka benden hamile kalmıştır! Ben, amberin özellikle erkek şehveti üzerinde ne etkili ve esrarengiz bir deva olduğunu bilirim. Nuruhayat, Hamza'ya hoş görünmek için ona, *Senden hamile kaldım,* demeye gerek görüyor. Eğer ben zamanın sadrazamı isem, her halde ikinizi de elde edeceğim. Alacağınız olsun, alçaklar!"

Mehmet Paşa konağından dışarı çıkamıyordu.

Sultan İbrahim, "Lalam nerede? Kaç gündür görünmüyor. Öldüyse, haber verin de kendisine güzel bir mezar yaptırayım," demişti.

Sadrazam bu sözü duyunca, yerine bir başkasının getirilebileceğini düşünerek araba ile saraya gitti.

Telli Haseki, Sadrazamın hastalığını, Divan Kâtibi Hüseyin Efendi'nin başarısına yormuştu.

Veziriazam üç gün sonra, hasta ve güçsüz bir halde saraya

gelmiş, Telli Haseki'yi haklı olarak şüpheye düşürmüştü.

Acaba Amberizade, Mehmet Paşa'yı zehirlemiş miydi?

Telli Haseki bu işin esrar perdesini nasıl kaldıracaktı?

Amberizade, kaç günden beri meydanda yoktu.

Sadrazamın hastalığını bahane ederek divanın semtine uğramayan Hüseyin Efendi, bu süre içinde Telli Haseki'ye bir defa olsun görünmez miydi?

Veziriazamı koltukla Padişahın huzuruna çıkardıkları zaman, Sultan İbrahim odasında cariyelerle çocuk gibi aşağı yukarı koşarak zıpzıp oynuyordu. Mehmet Paşa'yı görünce, "İyi ki geldin, lala," dedi, "Al şu taşları da yuvarlamaya başla!"

Mehmet Paşa, Sultan İbrahim'in huzuruna girdiği zaman ayakta durmaya mecali yoktu. Canı boğazına gelmiş, öfkesinden titremeye başlamıştı.

"Şevketlim… Kulunuz kaç günden beri yatakta yatıyordum. *Nasılsın*, diyeceğinize bir çocuk gibi elime zıpzıp taşlarını verip de alay etmeniz Efendimize yaraşır mı?" dedi.

Padişah ısrar etti.

"Senin kedi gibi dokuz canın vardır. Kaç defa öldün de yine dirildin. Ne merak ediyorsun, koca bunak? Ben senin hastalığını işittiğim zaman, derhal sana bir mezar yaptırmayı düşündüm! Haydi, merak etme. Al şu taşları eline de şöyle benim gibi, yerdeki ufak dairenin içine doğru yuvarla bakayım!"

Padişah elindeki zıpzıplardan birkaçını birer birer yuvarladı.

"Bak, ben ne güzel atıyorum! Haydi, sen de at. Dairenin içinde kalan taşları ben alacağım, anladın mı?"

Sadrazam, Padişaha hoş görünmek için güçlükle belini bükerek elindeki taşları onun yaptığı gibi birer birer yuvarladı.

“Padişahım, izin verseniz de bu oyunu başka bir zamana ertelesek!”

Sultan İbrahim şımarık bir çocuk tavrıyla haykırdı.

“İşte, atamadın! Yuvarladığın taşlar, dairenin içine girmedi. Niçin benim gibi dikkatli atmıyorsun?”

“Kulunuz bu oyunu çocukluğumda oynamıştım, Padişahım! Şimdi, görüyorsunuz ki oyundan çok dinlenmeye muhtacım!

“Benimle oynamaktan hoşlanmıyor musun?”

“Çok hastayım, Padişahım! Merhamet edin… İnanın, şu anda yere düşmemek için zor duruyorum.”

“Benim dert dinlemeye vaktim yok. Neden hasta oldun? Neden hasta iken karşıma geldin? Haydi, benim neşemi bozma. Ben oyunla vakit geçirmek istiyorum.”

“O halde cariyelerinizle oyuna devam ediniz! Kulunuz divana gideyim. Arzu ettiğiniz zaman gelirim!”

Sultan İbrahim omuzlarını silkerek söylendi.

“Senin suratını görünce şeytanı görmüş gibi sinirleniyorum. Haydi, cehennem ol, git!”

Devlet İşleri Ne Halde?

Divanda toplanmışlardı.

Veziriazam, Padişahın huzurundan çıkar çıkmaz devlet adamlarını toplantıya davet etti.

Sadrazamın üç günlük yokluğu sırasında, sarayda devlet işlerine kadınlar tarafından birçok müdahale yapılmıştı.

Telli Haseki, Sadrazamın hastalığından faydalanarak Padişahtan gereksiz bir takım fermanlar almıştı.

Bu fermanlardan biri de İngiltere'nin İstanbul Sefiri Sir Thomas'la ilgiliydi.

İngiliz elçisi, önceden hükümetten aldığı resmi izin sayesinde, elçilikte çalışanlarla birlikte her hafta özel gemisiyle Marmara'ya gezmeye çıkar ve havada uçan martıları avlamakla meşgul olurdu.

Fransız elçisi, İngiliz sefiri ile arası açık olduğu için, bu gezintilere engel olmak ve bu yolla Sir Thomas'tan intikam almak istemişti.

Fransız elçisi bir gün, sarayda en büyük güce sahip olan Hümaşah Sultan'a gizlice bir haber göndererek İngiliz sefirinin o günden sonra Marmara'ya gitmesine verilmemesini rica etti.

Fransız elçisi, bu arzusu yerine getirildiği takdirde Telli Haseki'ye bir denk samur hediye edeceğini vaat etmişti.

Bu olay Sadrazamın hasta olduğu günlere rastladığı için, Telli Haseki, Padişahın sarhoş bulunduğu bir dakikada kendisinden şu

fermanı almayı başarmıştı.

> İngiliz elçisi Sir Thomas'a bildirilsin ki, Marmara havzasında gezintiye çıkılması ve martı avı hakkında hükümetçe verilmiş olan izin benim bilgim dışında ve sakıncalı olduğundan geri alınmıştır. Bundan böyle Marmara'da gezintiye çıkmak ve martı avlamak gibi hafifmeşrep hareketleri men ederim!

Sadrazam Mehmet Paşa divanda birikmiş işlerle meşgul olurken, İngiliz elçisinin Sadrazamı ziyarete geldiği haber verildi.

Mehmet Paşa elçiyi kabul etmekte konusunda duraksadı. Birkaç gün içinde sarayda olup biten işlerden kısmen haberdar olduğu için elçinin bu uygunsuzluklardan rahatsız olduğundan şüphesi yoktu.

Fakat Sir Thomas, Sadrazamı görmek konusunda ısrar ediyordu.

Mehmet Paşa her türlü utancı göze alarak, "Gelsin…" dedi.

Her zaman neşeli görünen İngiliz elçisinin yüzü gülmüyordu.

Sir Thomas, tercümanı aracılığıyla Padişahın emrinden bahsedip ve şikâyette bulunurken, Amberizade de Sadrazamın yanında oturuyordu.

Hüseyin Efendi Fransızcaya biraz aşina olduğu için, divana yansıyan bütün siyasi meselelerin görüşülmesi sırasında hazır bulunurdu.

O, Sadrazamın saraya geldiğini haber alır almaz divana koşmuştu.

İngiliz elçisi evvela olayın öneminden bahsederek dedi

ki, “Hükümetiniz Marmara gezintilerimi yasaklayabilir. Buna itiraz etmek hakkım değildir. Fakat soruyorum; benim şeref ve haysiyetime saldırı hakkını hükümet ve hükümdara kim vermiştir?

Sir Thomas, cebinden Padişahın fermanını çıkararak Sadrazama uzattı.

“Lütfen şu cümleyi okur musunuz?”

Mehmet Paşa gözlüğünü taktı ve fermana göz gezdirdi.

“… *gibi hafifmeşrep hareketleri men ederim,* cümlesi divan kâtipleri tarafından yanlışlıkla yazılmış olacak.”

İngiliz elçisi alaylı bir tavırla güldü.

“Bu sözünüz, en büyük devlet adamı içim mazeret teşkil eder mi Paşa Hazretleri?”

Mehmet Paşa, elçi karşısında utancından ne söyleyeceğini bilmiyordu.

Elçinin elindeki ferman Padişah tarafından imzalanmıştı.

Sir Thomas, Fransız elçisinin gizlice saraya girip bu işi hallettiğini anlatmak için, “Bu fikir, doğrudan doğruya Efendimizin arzularından doğmuş olsaydı, emin olunuz bu derece üzüntü duymayacaktım. Fakat bu işten Padişahın haberi olmadığını düşünüyorum. Bu alaycı sözleri, gıyabımda Fransız sefiri de söylemektedir!” dedi.

Mehmet Paşa şaşaladı:

“Ne demek istediğinizi anlayamıyorum.”

İngiliz elçisi, soğukkanlılığını koruyarak sözüne devam etti.

“Hümaşah Sultan’la Fransız elçisi arasında gittikçe derinleşen

dostluğa siyasî bir anlam vermek gerekirse, Osmanlı tarafından İngiliz dostluğunun ihmal edilmiş olduğu anlaşılmaz mı Paşa Hazretleri?”

Sadrazam, yan gözle Amberizade’nin yüzüne baktı.

Divan kâtibi her şeyi biliyordu. Başını önüne eğdi.

Mehmet Paşa çok korkak bir devlet adamıydı. İngiliz elçisinin bu manidar sözlerine kuvvetli ve akla yatkın cevaplar veremedi.

“Hümaşah Sultan rahatsızlığımdan faydalanarak Hünkârı bu fermanı imzalamaya mecbur etmiş olacak,” dedi.

İngiliz sefiri, Sadrazamın bu cevabını bir tür itiraf sayarak yumuşadı.

“Artık tavır ve hareketlerimde özgür ve serbest olabilirim değil mi Paşa Hazretleri?”

“Marmara gezilerinize devam etmenizde hükümetçe hiçbir mahzur yoktur. Ancak Fransız elçisini de rencide etmek arzu etmeyiz. Her iki hükümet de dostumuzdur.”

Mehmet Paşa, nasılsa, kırk yılda bir defa İngiliz sefirine, İngiliz soğukkanlılığını okşayacak bir cevap verebilmişti.

Sir Thomas ayağa kalktı.

“Hümaşah Sultan’ın samura ihtiyaçları çoksa, İngiliz samurlarının Fransız samurlarından çok daha güzel ve değerli olduğunu lütfen söyleyiniz. Kendilerine ilk gelecek gemiden beş denk samur göndereceğim.”

“Fakat bu beş denk samurun bedelini Haseki nereden ödeyecek?”

“Hediye olarak takdim edeceğim.”

Mehmet Paşa hayretle gözünü açtı:

“Bu ne cömertlik, Sir Thomas. Beş denk samur Padişahın sarayında bile yoktur. Bu samurları neye karşılık hediye ettiğinizi öğrenebilir miyim?”

“Fransız elçisi bir denk samuru ne karşılığında hediye etmişse, ben de…”

“Fakat bu pazarlığı Sultan İbrahim duyacak olursa…”

İngiliz elçisi gülerek Sadrazamın sözünü kesti.

“Bu gibi olayların Padişaha yansıtılıp yansıtılmaması sizin elinizdedir, Paşa Hazretleri!”

“Bu alışverişe beni karıştırmasanız çok iyi olacak.”

“Niçin çekiniyorsunuz? Bu gibi hediyeler her zaman, devletler arasında da alıp verilir. Bir denk samuru da size verecek olsam, zannetmem ki reddedesiniz.”

Mehmet Paşa alışılmışın dışına çıkarak ayağa kalktı ve böylece elçiye iltifat etmiş oldu.

“Bu hediyeniz, dostluğumuzun en kıymetli bir nişanesi olacağı için seve seve kabul ediyorum. Samur gemisi yakında gelecek mi?”

İngiliz elçisi, samur yüklü geminin birkaç güne kadar İstanbul Limanı’na varmış olacağını söyledi.

Sir Thomas saraydan ayrıldığı zaman neşeliydi.

İngiliz elçisi, beş on gün sonra yine eskisi gibi Marmara gezintilerine devam edecekti.

İngiltere elçisinin beş denk samur karşılığında sağladığı bu başarı siyaset âleminde Fransa’yı küçük düşürecek bir şey olarak

görülebilirdi.

Fransız elçisinin Sir Thomas aleyhinde yaptığı planlar bu yolla tamamen suya düşmüş oluyordu.

Fransız elçisi, İngilizlerin İstanbul'da büyük kazançlar elde ettiğini görerek ticaret âleminde Fransız sermayesinin de işlemesini istiyordu.

Hâlbuki o devirde samur ve amber ticareti tamamıyla İngilizlerin elindeydi.

İstanbul'da en büyük zenginler, sermayelerini her şeyden ziyade samur ve amber ticaretine vermişlerdi.

Fransız elçisi Telli Haseki'ye bir denk samur vaat etmekle hem sarayda önemli bir haline gelmiş, hem de ticaret sahasında İngilizlere esaslı bir darbe vurmuş olacaktı.

Ticaretin, yalnız bir devlet sermayesine bırakılması esasına dayalı olan bu mücadelede hangi tarafın galip geleceği henüz belli değildi.

Sadrazam, hastalığını unutarak Divan Kâtibi Amberizade ile meseleyi görüşmeye koyulmuştu.

Amberizade Hüseyin Efendi, Telli Haseki'nin Fransız sefirine aracı olarak verdiği teminattan bahsederek, "Paşam," dedi, "Sir Thomas'a söz verdiniz ama Hümaşah Sultan da Fransız elçisine söz verdi. Bilmem ki sözünden döner mi?"

"Ben Telli Haseki'nin ne kadar haris bir kadın olduğunu bilirim. Fransız elçisinin vaat ettiği bir denk samura karşılık İngiliz elçisinden beş denk samur alacak. Düşün bir kere Hüseyin… Beş denk samur… Bu ne büyük bir servet!"

“Hakkınız var, Paşam! Beş denk samura, insan kırk yıl hazinedarlık etse yine sahip olamaz.”

“Köftehor! Ben bunca zamandan beri sadrazamlık görevini işgal eden bir vezir olduğum halde konağımda elli parça samur yok.”

“Bir denkte kaç parça samur var acaba…”

“Fransız denklerinde yüz seksen, İngiliz denklerinde ise iki yüz parça samur vardır.”

“Demek ki, Telli Haseki havadan bin parça samura sahip olacak. Bu işin komisyonculuğu da size iki yüz parça samur kazandırmış oluyor!”

“Fena alışveriş değil. Nasıl, olayı idare edişimi beğendin mi?”

“Zaten, Efendimiz bu devletin başında bulunmasanız, memleket mahvolurdu.”

“Ciddi mi söylüyorsun, Hüseyin?”

“Kulunuz, size karşı ikiyüzlülük yapabilir miyim? Bugün, zekâ ve anlayışınıza bir daha şahit oldum. Kaşı çatık gelen İngiliz sefirini nasıl yağladınız, balladınız da saraydan yüzü gülerek gönderdiniz. Doğrusu bu başarıyı her vezirin yakalayabilmesi mümkün değil.”

“Bu meselenin siyasi bir ayrılığa yol açması riski de vardı, değil mi?

“Ne demek, Paşam. Herif ısrar etseydi mesele Padişaha aksedecek ve ortalık bu yüzden karmakarışık olacaktı. O vakit Telli Haseki’nin elinden çekeceğimiz vardı.”

Veziriazam gururla kafasını salladı.

“Hükümetin başında ben olmasam, vay bu milletin haline!”

*

Amberizade Hüseyin Efendi, Mehmet Paşa’dan aldığı talimat üzerine divanda yeni bir ferman hazırlamaya başlamıştı.

Divan kâtibi, mala mülke önem veren bir adam olmamakla beraber, Sadrazamın böyle havadan bir denk samur kazanıverdiğini görünce, “Bana bu işten niçin bir hisse düşmesin?” diye söylenmeye başlamıştı.

Amberizade’nin hakkı vardı. Bu meselede en çok üzülenlerden biri de kendisiydi. Telli Haseki beş denk ve Veziriazam Hazretleri bir denk samur alsın da, kendisi bu işin bütün sorumluluğunu üzerine aldığı halde neden hiç olmazsa elli samur almasındı?

Amberizade Hüseyin Efendi’nin karısı her gün kendisine, “Herif, sen ne beceriksiz hükümet memurusun. Âlem evine araba ile samur taşıyor da, sen bunca senedir evimize bir uyuz kedi postu bile getirmedin,” diye söylenip dururken, kırk yılda bir defa ele geçen bu fırsattan yararlanmamak, budalalıktan başka ne olabilirdi ki?

Zaten, divan arkadaşları, Hüseyin Efendi’ye son günlerde, doğruluğunu kast ederek, “Sen havayla geçinen bir adamsın,” demeye başlamışlardı.

Hüseyin Efendi, bu fırsatı da kaçıracak olursa sarayda kendisini yakından tanıyan ve seven arkadaşları arasında çok

gülünç bir duruma düşeceğini anlamıştı.

Son kararını verdi.

“Eğer Mehmet Paşa bana elli samur vermezse, ben de onun sevgili Nuruhayat’ını bulacağıma dair verdiğim sözü yerine getirmeyeceğim!”

Nuruhayat, İstanbul'dan Mısır'a Kaçarken

Amberizade, o gece divandaki işlerini bitirdikten sonra, ertesi gün Telli Haseki'yi ziyaret etmek üzere saraydan çıkmıştı.

Divan Kâtibi Hüseyin Efendi, Hümaşah Sultan'la Veziriazam Mehmet Paşa arasında önemli bir rol oynayacak ve bu yolla iki taraftan birine sadık kalmayı tercih edecekti.

Kumkapı Sahilinde

Kumkapı'da, ufak bir balıkçı kulübesi önünde, denize doğru iki insan gölgesi uzanmıştı.

Deniz kenarında yelkenli bir kayık duruyordu. Gökyüzü aydınlık, deniz dalgasızdı. İnce, hazin bir ses yükseldi:

"Hamza!"

"Ne var?"

"Daha bekleyecek miyiz?"

"Uykun mu geldi?"

"Hayır."

"Niçin sordun?"

"Canım sıkılıyor."

"Biraz daha sabret yavrum!"

"Yolcu yolunda gerek, derler. Hava aydınlık ve deniz dalgasızken yola çıksak…"

"Acele etme. Gece yarısı olmayınca açılamayız!"

Uzakta giden bir yelkenliyi göstererek "Bak, Marmara'da dolaşan kol gemisi limana yeni dönüyor."

"Onu mu bekleyeceğiz?"

"Tabii. Hiç olmazsa Kızkulesi önüne kadar gitmiş olmalı ki biz de kalkabilelim."

"Demek ki daha bir saat vaktimiz var."

"Denizde kaptanlık etmiş gibi söz söylüyorsun. Tam bir saat lazım."

“Şimdi kalksak ne olur?”

“Deniz gündüz gibi aydınlık. Uzaktan görürlerse derhal yakalanırız. Yeniçerilerin eline düşersek derimizi yüzerler.”

“Marmara’da yakalanmak ihtimali yok, değil mi?”

“Böyle bir ihtimal mevcut olsa yola çıkar mıyız?”

“Donanmanın Karadeniz’e gittiği kesin, değil mi?”

“Marmara’da, geceleri limana dönen bu nöbetçi gemisinden başka bir kuş bile dolaşmıyor. Seyahatimize engel olacak ufak bir şeyin bile varlığına emin olsam, yola çıkmak hususunda senden önce ben tereddüt ederim.”

“Merak etmekte haklı değil miyim?”

“Haklısın, yavrucuğum! Fakat emin ol ki merak ve endişeye hiç sebep yok. Eğer yolda sancın tutarsa, hemen sahildeki köylerden birine yanaşır ve karaya çıkarız.”

“Ben de senin gibi düşünüyorum. Ağrım tutarsa bir köye sığınırız. Ama yolda veya herhangi bir köyde doğururсam, yolculuğumuz biraz sıkıntılı olacak. Mısır ’a vaktinde varamayacağız.”

“İstersen seyahatimizi erteleyelim Nuruhayat! Yalnız, şurasını iyi bil ki, burada kaldığımız sürece her gün biraz daha ölüme yaklaşıyoruz. Bir taraftan Telli Haseki’nin adamları, diğer taraftan da yeniçeriler harıl harıl bizi arıyorlar.”

Nuruhayat sahildeki çakıl taşlarıyla oynayarak sordu.

“Sadrazam ne yapıyor acaba? Bugün görüştüğün kimselerden bir haber alamadın mı?”

“Pinti herif, artık seni aratmaktan vazgeçmiş. Niçin

soruyorsun?”

“Beni ne çabuk unutmuş.”

Hamza derin bir göğüs geçirdikten sonra geminin halatını elinden bırakarak karısının boynuna sarıldı.

“Kalpsiz insanların seni unutması kadar doğal bir şey var mıdır, Nuruhayat? Mehmet Paşa, süt gibi beyaz sakalına bakmayarak senden sonra kaç cariyeyi koynuna almış… Kaç halayıkla vakit geçirmiş… Mehmet Paşa şeref ve haysiyet sahibi bir adam olsaydı, erkekliğine çoktan veda ettiğini bildiği halde budala gibi sevinmez ve seni günahkâr bir kadın diye tanırdı. Sarayda, benimle seviştikten sonra karnının şiştiğine ondan başka herkes inanmıştır. Hatta Padişah bile, geçen akşam kendisini çağırtmış ve *Koca godoş… Bundan sonra Hindistan’ın bütün amberlerini yutsan, yine belini doğrultup çocuk yapamazsın,* diye bağırmış.”

Nuruhayat üzüntüyle başını salladı.

“Mehmet Paşa beni unutamaz, Hamza! O beni unutamaz… Ben, o kötü heriften çok korkuyorum.”

Hamza, kayığın ipini çekti.

“Üzülme, yavrucuğum! Bizi bundan sonra kimse bulamaz. Sen de artık o pintiyi unut. Vakit geldi. Haydi, kayığa binelim.”

Bir saat sonra hafif bir poyraz rüzgârı kayığın yelkenini şişirmişti.

Marmara’ya doğru açıldılar.

İstanbul’a belki de bir daha geri dönemeyeceklerdi.

Gelibolu Sahilinde

Üç günden beri Elmalı Köyü'ndeydiler.

Nuruhayat, Gelibolu açıklarında doğum ağrıları çekmeye başlamıştı.

Hamza, derhal kayığın dümenini sahile çevirdi ve deniz kenarında Elmalı Köyü denilen eski bir kaçakçılık merkezinde karaya çıktı.

Elmalı köylüleri Çanakkale dışındaki Rum adalarından kaçak olarak mastika, ipekli kumaş, amber ve samur getirerek İstanbul'a gönderiyorlardı.

Hamza, kendisinin de hükümet tarafından takip edilen bir kaçakçı olduğunu söyleyerek Elmalı köylüleri tarafından kabul görmüştü.

Elmalılar hükümete karşı birkaç defa isyan etmişler ve saraya haraç vermekten kurtulmuşlardı.

Hamza'nın kayığını, köyün doğal limanında sakladılar ve karısına bir ebe gönderdiler.

Nuruhayat, Elmalı'ya geldiği gece bir erkek çocuk doğurdu.

Hamza, köyün ağalarından Albıyık Mahmut'un misafiriydi.

Mahmut Ağa misafirperver ve zengin bir adamdı.

Sultan İbrahim bir gün kendisine yirmi okka amber göndermesini emretmiş, Mahmut Ağa da, "Ben amber tüccarı değilim. Bir habbe ambere bile sahip olmadığımı herkes bilir," cevabını vermişti.

Sultan İbrahim, Elmalı'ya ikinci bir haber göndermiş, "Ben Padişahım, emrediyorum. Mahmut benim emrime nasıl karşı gelebilir?" demişti.

Mahmut Ağa bu haberi getiren bostancıya, "Haydi git, Hünkâra söyle," demişti, "o Padişahsa, ben de köyün ağasıyım. Bir köylüden bedava amber istemek Padişaha yaraşır mı? Parasını göndersin, istediği kadar amber bulayım."

Bu haber üzerine Sultan İbrahim arzusunda ısrar etmemiş ve bu olaydan sonra Elmalı, saraya haraç vermemiş, Akdeniz'in kaçak eşyasını Çanakkale Boğazı'ndan Marmara'ya taşıyan kaçakçıların merkezi olmuştu.

Hamza, Albıyık Mahmut Ağa'nın çok hoşuna gitmişti.

Mahmut Ağa cesur, ölümden yılmaz gençleri korur, onları hayatla mücadeleye sevk ederdi.

Hamza'nın kuvvetli bilekleri, gösterişli endamı ve vuruculuğu, üç gün içinde köyde ünlenmesine sebep olmuştu.

Köylüler bir araya toplandıkları zaman, "Hamza gibi cesur bir delikanlı tesadüfen köyümüze düştü. Onu aramızdan kaçırmayalım," diyorlardı.

Rum adalarından birine beş on gün sonra önemli bir baskın yapılacak ve elde edilecek eşya boğazdan kaçırılarak Elmalı'ya getirilecekti.

Kaçakçılar, Hamza'nın da bu işe karışmasını istemişler ve yağmada başarılı olursa kendisine büyük bir pay vereceklerini söylemişlerdi.

Hamza, bu işe sırf cesaret ve kabiliyetini göstermek için

girmeyi vaat etti. Fakat Nuruhayat henüz üç günlük lohusaydı. Onu, mini mini yavrucuğuyla yatakta bırakıp böyle tehlikeli bir yolculuğa nasıl gidebilirdi?

Albıyık Mahmut Ağa, Hamza'yı sıkıştırıyordu.

"Karını bütün komşular bakıp gözetecekler. Hiçbir şeye ihtiyacı olmayacak. Senin gibi erlerin evde kapanıp kalması bütün köylüleri hayrete düşürüyor. Padişahın zulmünden kaçan bir delikanlı, avradının esiri olur mu? Bir iki güne kadar hazır ol. Havayı bulunca yola çıkacağız!"

Bir Köylü Neler Anlatıyor?

O gece bütün gemiler yelkenlerini şişirmişlerdi. Hamza sevgili karısını ve çocuğunu komşulara emanet ederek sahile inmişti.

Nuruhayat çok mahzundu. Hamza'nın bu yolculuktan sağ olarak dönemeyeceğini düşünüyordu.

"Çekirge bir zıplar, iki zıplar, üçüncüde ele geçer," diyerek Hamza'nın arkasından saatlerce gözyaşı dökmüüştü.

Köylü kadınlardan, o gün İstanbul'dan gelmiş ihtiyar bir bohçacı vardı.

Bohçacı kadın, Nuruhayat'ın gözyaşını dindirmek için iki aydan beri İstanbul'da görüp işittiklerini anlatarak lohusayı avutmaya çalışıyordu.

Nuruhayat, bohçacı kadından çok hoşlanmıştı.

"Ben İstanbul'u çok severim, nine," dedi, "Senin sözlerin içime ferahlık veriyor. Söyle bakalım, İstanbul'da ne var, ne yok?"

Bohçacı nine, iki ay içinde iki bin kuruşluk ve yirmi beş florilik ipekli kumaş sattığını, saraylıların ipekli kumaşa çok düşkün olduklarını anlattıktan sonra, "Ah yavrum," dedi, "eğer döneceğim gün sarayda bir karışıklık olmasaydı, elimde kalan iki top kumaşı da yüksek fiyatla satacaktım…"

Nuruhayat yastıktan başını kaldırdı.

"Sarayda karışıklık mı var dedin?"

"Bostancılar kapıyı sarmışlardı. İçeri kimseyi bırakmadılar.

Sarayın bahçesinde keçe külahlı adamlar dolaşıyordu.”

“Ne varmış acaba? Merak edip de sormadın mı?”

“Sormaya meydan kalmadı, yavrucuğum! Ben harem kapısından içeri girmek isterken, birkaç kişi bahçedeki binek taşının önüne yeni boğulmuş aksakallı bir ihtiyar adamın cesedini getirdiler. İki genç külahlı, hayretle birbirlerine bakışarak konuştular. *Koca Devletli, dün ne idi, bu gün ne oldu*… O vakit anladım ki boğulan bu ihtiyar Sadrazam Mehmet Paşa imiş.”

Nuruhayat, bohçacı kadından bu sözleri duyunca, Al-bıyık Mahmut Ağa’nın karısını yanına çağırdı.

“Allah aşkına,” dedi, “çok rica ederim Hamza’ya bir haber gönderiniz. Eğer gemiler sahilden uzaklaşmamışlarsa, beş dakika için buraya gelsin. Kendisine Mehmet Paşa’nın öldüğünü söyleyeceğim.”

Kaçakçı Mahmut’un karısı odanın penceresini açarak, “Denizin üstüne baksana, gemiler uzaktan kuş gibi ufak görünüyor. Hangi babayiğidin sesi oraya kadar ulaşır?” diye mırıldandı.

Bohçacı kadın hayretle sordu.

“Kızım, Mehmet Paşa’yı boğdularsa tasası sana düşmedi ya. Yüreğini neden oynatıyorsun? Sütun çekilirse çocuğuna kim meme verir?”

Nuruhayat, bu haberi aldıktan sonra yatağında yatamadı. Pencereye koştu ve enginlere doğru haykırdı.

“Hamza! Hamza! Geri dön! Mehmet Paşa’yı öldürmüşler.

Artık kendi kayığımızla İstanbul'a dönebiliriz!"

Deniz, sağır bir canavar gibi susmuştu. Nuruhayat'ın feryadına, gittikçe coşan ve köpüren dalgalardan başka cevap veren olmadı.

Sular karardı.

Gemiler ufukta bir gölge gibi görünüyordu.

Nuruhayat, pencerenin önünde dalgın ve yaslı gözlerinden akan yaşları sildi. Hamza'yı ne kadar çok sevdiğini şimdi anlamıştı.

Derya'nın ince, kısık sesi Nuruhayat'ı harekete geçirdi. Genç saraylının çocuğu ağlıyordu.

Derya…

Bu ismi ona Hamza koymuştu. Nuruhayat'ın ilk doğum ağrısı denizde başladığı için, Hamza bu hatırayı oğlunun ismiyle yaşatmak istemiş, "Nuruhayat, çocuğumuz erkek olursa, ismini Derya koyalım," demişti.

Nuruhayat, sebebi anlaşılmaz bir tereddüt ve heyecan içinde titreyerek yavrusunu kucağına aldı.

Derya, babasına ne kadar da çok benziyordu. Çukur çenesi, elâ gözleri, ince uzun parmaklarıyla Hamza'nın küçük bir modeliydi.

Derya'nın yalnız kaşları annesine benziyor, gözlerinin şekli ve bakışları annesini hatırlatıyordu.

Nuruhayat yanındakilere, "Beni yalnız bırakınız da çocuğumla beraber biraz uyuyayım," dedi.

Genç saraylı odasında yalnız kalınca kendi kendine

konuşmaya başladı.

"Şimdi vicdanımla başbaşayım. İtiraf ederim ki Hamza'yı bu kadar çok sevdiğimi zannetmiyordum. Bu ayrılık, kalbimi, gözümün önünde bir ayna gibi açtı. Kalbimde bazen ona karşı duyduğum kin ve nefretin sevgiden doğduğunu anladım. Hamza ne esrarengiz bir gençmiş, Yarabbim! Onu birdenbire sevseydim, belki de şimdiye kadar kendisinden nefret edecektim. Soğuyacaktım. Fakat böyle olmadı. Ben Hamza'yı yavaş yavaş sevdim. Onun sevgisi önce beynimi sardı. Sonra, günler ve aylar geçtikçe, bu sevgi bir kurt gibi, beynimden kalbime inecek yolu buldu ve son günlerde kalbimde yerleşti. Mehmet Paşa'nın sarayında genç erkeklerle düşüp kalkmaktan zevk almıyordum. Günler haftalara döndüğü zaman Hamza'yı görmek, onun kalpten kopan yalansız ve tatlı sözlerini dinlemek benim için en aziz görev olmuştu. Onun yavaş yavaş sevilen gizli bir cazibesi vardı. Ben, günler geçtikçe, bu cazibeye tutulduğumun farkına varıyordum. Hamza bir gün bana sormuştu: *Nuruhayat! Bir çocuğumuz olursa, onu şefkatli bir anne gibi severek büyütecek misin?* Hamza'nın bunu niçin sorduğunu biliyordum. O beni sarayda, yalnız Mehmet Paşa'nın gözdesi diye değil, kötü ahlaklı ve sırnaşık birkaç delikanlının sevgilisi olarak tanımıştı. Hamza'nın hakkı da vardı. Sadrazamın sarayında, özellikle de onun beni tanıdığı ilk günlerde, gönül eğlendirmek için neler yapmamıştım. O, beni bu çapkınlarla kol kola, hatta bir gece de Padişahın bülbül bahçesinde âşıklarımdan biriyle göğüs göğse gördüğünü söylemişti. Onun bu asil uyarı

ve tavsiyelerine karşı inkârdan başka kuvvetli bir silahım olmadığı için, suçlamalarını şiddetle reddediyordum. Nihayet, bir gece Altıntop Kameriyesi altında âşığımla başbaşa otururken, Hamza'yı birdenbire karşımda gördüm. O dakikada yer yarılsaydı utancımdan yere geçmeye razı olurdum. Sarsıldım… Sendeledim. Âşığım kolumdan tuttu. Beni, donmuş bir et yığınıymışım gibi sürükleyerek kaçırdı. Ah, Yarabbi! O ne müthiş, ne uğursuz geceydi! Hamza'yı orada yalnız bıraktım. Âşığımın koluna dayanarak yürüdüm. Şimdi bu feci sahneyi gözümün önüne getiriyorum. Tüylerim ürperiyor. Kendimden tiksiniyorum. O gece, onu Altıntop Kameriyesi'nin içinde yalnız bırakıp da, beni hiç sevmediğini çok iyi anladığım âşığımın koynunda nasıl sabaha kadar yattığımı düşünüyorum! İnsan günün birinde vicdanıyla karşılaştığı zaman ne büyük bir azap ve acı hissediyor, Allahım! Hamza benim için her fedakârlığı göze aldı. Beni Sadrazamın zulüm ve esaretinden kurtarmak için ufacık bir yelkenli ile vatanından uzaklaştı. Fakat acaba ben, onun bu fedakârlığına rağmen, Hamza'yı mutlu edebilecek miyim? Kulağımda bir ses çınlıyor. *Nuruhayat! Kocana sadakat gösterdiğin müddetçe mutlu olacaksın! Kocanın senden istediği şeyi ona ver ki sen de aynı şeyi ondan isteyebilesin!* İşte ben bu sesten korkuyorum. Çünkü bu ses vicdanımın sesidir. Yarın, yolumu şaşırıp bu çamurun içine düşersem, yine bu ses kulağımda, *Alçak kadın! Ben sana, bir gün bu bataklığa düşüp kirleneceğini söylemedim mi*, diye bağırırsa, o zaman yüzümü çamurla örtmekten başka ne yapabilirim?"

Odanın içinde ince, kısık bir ses işitildi.

“Üvveee… Üvveee…”

Derya uyanmıştı. Nuruhayat gözlerini ovuşturarak, “Demin kendi kendime konuşurken uyuyuvermişim,” dedi, “Ne çabuk sabah olmuş!”

Mehmet Paşa'nın Ölümünden Sonra

Kösem Sultan, Telli Haseki'nin son başarısı üzerine sarayda bir süre hiçbir şeye karışmamaya karar vermişti.

Cinci Hoca ise cinleriyle Telli Haseki'yi de korkutmayı başardığı günden beri, "Artık benim için tehlike kalmadı. Varsın Haseki ile arası açık olanlar başlarının çaresine baksın," diyerek tekrar burnunu kaldırmış ve eskisi gibi memleket halkını kasıp kavurmaya başlamıştı.

Kösem Sultan, esasen batıl inançlara çok kıymet veren ve özellikle Hocanın büyülerine herkesten fazla inanan bir kadındı.

Hoca tespih çekmeye başladığı zaman, Valide Sultan da koynundan necef tespihini çıkarır ve büyük bir huşu ile Hocanın yanına oturarak tespih çekmeye başlardı.

Kösem Sultan'ın bazen tespihe çok daldığı ve saatlerden sonra gözünü açtığı zaman Hocayı yanında bulmadığı da görülmemiş şey değildi.

Cinci Hoca saraydaki yerini ve konumunu güçlendirmeyi başarınca, Kösem Sultan kendi kendine, "Hoca ile iyi geçinmeliyim… Çünkü sarayda Telli Haseki'den sonra ondan başka hükmü geçen kimse kalmadı. Zavallı kızlarımın bile birer halayıktan farkı yoktur," demiş ve Cinci Hoca'ya eskisi gibi saygı göstermeye, iltifat etmeye başlamıştı.

*

Veziriazam Mehmet Paşa'nın bir gece, aniden ve esrarengiz bir şekilde ölümü herkesi hayret ve merak içinde bırakmıştı.

İstanbul halkı mahalle kahvelerinde bu hadise etrafında hayli dedikodu yapmıştı.

"Mehmet Paşa'nın cesedini gözümle görmüş olmasaydım, ölümüne inanmayacaktım.

"Niçin, o da Allahın kulu değil mi? Elbette bir gün ölüp gidecekti."

"Fakat samur yastıkta ve kuş tüyü yataklarda yatan Veziri böyle hindi boğazlar gibi nasıl ve niçin boğdular acaba?"

"İsabet oldu, arkadaş! Bu riyakâr herif sadrazamlık sandalyesini işgal ettiği günden beri yalnız belini düşünen ve yetmişinden sonra acaba bir çocuk daha yapabilir miyim diye her gece amber yutan bir dalkavuktu."

"Onun yerine geçen Salih Paşa da sanki ondan iyi bir mal mı?"

"Hiç olmazsa, Salih Paşa eskisinden biraz daha kurnaz bir adamdır. Padişahı onun kadar kötü işlere sürüklemez."

"Haydi canım, Padişah divanenin biridir."

"Ben de akıllıdır demedim ya!"

"Bugün kırmızı gördüğünü yarın yeşil diye iddia eden bir adama yaranılır mı?"

"O halde Salih Paşa'nın da ömrü az olacak."

*

Telli Haseki, Bolu Kadısı'ndan dolayı küsüştüğü Mehmet Paşa'nın vücudunu ortadan kaldırdıktan sonra, Sultan İbrahim'i ikna ederek Sadrazamın sarayını da yağma ettirmişti.

Telli Haseki, Mehmet Paşa'nın herkesten rüşvet aldığını, parasız kimseye memuriyet vermediğini biliyordu.

Uzun zamandan beri sadrazamlık sandalyesini işgal eden bir vezirin sarayında neler bulunmazdı?

Sultan İbrahim, "Koca godoşun evinde bulunan değerli eşyanın hepsi kayda geçirilip saraya taşınacak," demişti.

Telli Haseki bu emri alınca Mehmet Paşa'nın evini yağma ettirdi.

Mehmet Paşa'nın evinin bodrumunda, İngiliz elçisinden o günlerde almış olduğu bir denk samurla iki sandık mücevherat, yüz seksen kese nakit, iki araba acem halısı ve birçok değerli Hint kumaşları bulunarak saraya getirilmişti.

Padişah bunları görünce sevgili Hasekisinin alnından öptü.

"Bu ganimetlerin yarısını sana verdim. Koca godoş beni kandırarak neler neler biriktirmiş," diye söylendi.

Sultan İbrahim Mehmet Paşa'nın mücevherlerini karıştırırken eline büyük ve çok kıymetli bir zümrüt geçti.

"Bakın şu taşa! Benim hazinemde benzeri yoktur. Hain köpek, sarayımdan bunun gibi nice eşya aşırmıştır. Yağma etsinler bu lanet olasının bütün malları. Evlatları ve dostlarına

zırnık bile kalmasın.”

Mehmet Paşa’nın evi ve eşyası yağma edildikten sonra, Sultan İbrahim birkaç gün neşe içinde vakit geçirdi. Telli Haseki’sini yatak odasına kapattı ve yanına kimseyi kabul etmedi.

Hümaşah Sultan, son zaferinin yarattığı geçici bir gururla Hünkârı iyice yönetmeye başlamıştı.

Sultan İbrahim, Telli Haseki’nin gözlerine bayılıyor, “Bakışların ok gibi kalbime saplanıyor… Beni deli edeceksin!” diyordu.

Telli Haseki, Padişahın saflığından yararlanarak yeni Sadrazamı da avcunun içine almak için çareler aradı. Bir akşam Padişaha, “En ufak ve önemsiz işleri bile size danışmadan yapmıyorlar. Hâlbuki böyle basit işleri Sadrazam da divan hükümleriyle icra edebilir. İzin veriniz de bu gibi işler için Efendimizi rahatsız etmesinler,” demişti.

Sultan İbrahim karısının bu sözünden çok memnun oldu ve hatta duygulandı.

“Elmasım!” dedi, “Sen benim sekizinci ve sonuncu karımsın! Sen diğer hasekilerimin aksine, kesinlikle benim üzülmemi istemiyorsun. İşte seni bunun için çok seviyorum. Ferman buyurdum, bundan sonra lalam her şey için beni taciz etmesin. Yalnız, bostancıbaşıyı ilgilendiren bir iş olursa onu mutlaka ben görmeliyim.”

Telli Haseki, bu emri Padişahın yanından ayrılınca derhal Veziriazama bildirdi.

Salih Paşa, yaltaklanmayı Mehmet Paşa’dan daha çok seven,

ikiyüzlü bir vezirdi.

Mehmet Paşa'nın arasıra gösterdiği cesareti, bir defa bile gösterecek kadar cesur değildi.

Özellikle de kendinden önceki vezirin feci sonuna şahit olduktan sonra, böyle çılgın bir hükümdara cesaret gösterip de hayatını tehlikeye atmak akıllı işi olamazdı.

Telli Haseki, Padişahın iradesini Sadrazama bildirdiği zaman, Salih Paşa bundan çok memnun oldu.

"Kulunuz sormadan hiçbir şey yapamam Sultanım," dedi. "Fakat siz bana cesaret veriyorsunuz, kölenizi sessizce dinliyorsunuz. Bundan sonra Padişahımızdan sorulması gereken işler için size bilgi veririm. Siz ne ferman buyurursanız o şekilde hareket ederim."

"Amber ve samur işleriyle yabancılara ait durumları Padişaha bildirirsin. Hünkârın neşeli zamanında sakın keyfini kaçıracak münasebetsiz bir şey söylemeyesin! Sonra sen de Mehmet Paşa'nın yanına gidersin!"

Telli Haseki, Sadrazamın yüzüne gülerek, "Kösem Sultan'ın gizli işlerinden de beni haberdar etmeyi unutmazsın, değil mi?" dedi ve Salih Paşa'yı kâh tehdit edip kâh iltifatlara boğarak yanından ayrıldı.

Hümaşah Sultan, devlet ve millet işlerine tamamıyla hâkim bir şahsiyet olmuştu.

Salih Paşa, Telli Haseki'den aldığı talimat üzerine, Padişahı ender olarak ziyaret ediyor ve huzura çıktığı zaman Hünkâra kıymetli bir hediye sunuyordu.

Sultan İbrahim, Sadrazamı görünce, önce eline bakar "O bohçanın içinde ne var? Yine ne getirdin bakalım?" diyerek arsız bir çocuk hamlesiyle Salih Paşa'nın üzerine atılırdı.

Salih Paşa, Mehmet Paşa kadar zengin bir vezir olmamakla birlikte Padişahın gözüne girmek için dışarıda en ufak bir rüşveti bile reddetmez ve bu yolla bir hafta zarfında biriktirdiği eşyanın en kıymetlisini Sultan İbrahim'e verirdi.

Bir gün Padişah, "Lalam Mehmet Paşa bu kadar eli açık değildi," dedi, "Sen nice gani yürekli bir adamsın! Bu kıymetli eşyalar sana ailenden mi miras kaldı ki her gün bana vermekle tükenmiyor?"

Salih Paşa birdenbire şaşırdı. Cevap vermedi. Benzi sapsarı olmuş, dizleri titremeye başlamıştı.

Salih Paşa, o günden sonra, Padişahı sık sık ziyaret etmez olmuştu. Topladığı hediyelerin bir kısmını Telli Haseki'ye gönderiyordu. Sadrazamlığa geldiği yirmi beş günden beri, Padişahın yüzünü ancak beş altı defa görebilmişti.

Sarayda, Salih Paşa'yı, Telli Haseki'den başka koruyan kimse yoktu.

Mehmet Paşa, saray çevresinde kendisine çok taraftar toplamış ve sadrazamlığı zamanında saraydakilerin her birine ayrı iyiliklerde bulunmuştu.

Saray halkı Salih Paşa'dan memnun değildi. Herkes eski Vezirin hasretini çekiyordu.

Telli Haseki bu durumdan memnundu.

Salih Paşa'nın sarayda bir bostancı kadar bile güç sahibi,

saygın bir şahsiyet olmamasından, elbette herkesten çok Telli Haseki memnun olacaktı. Çünkü Sultan İbrahim'in sevgili Hasekisi memlekete baştanbaşa hükmedebilmek için Salih Paşa'dan daha ahmak ve yaltaklanmaktan başka şey bilmeyen bir vezir bulamazdı.

Salih Paşa her açıdan Hümaşah Sultan'ın esiri ve yaptığı kötülükler için kullandığı bir alet olmuştu.

*

Sultan İbrahim, o gün, Davutpaşa'da bir şeyhin evine okunmaya gitmişti.

Padişah saraydan çıkarken Telli Haseki'yi çağırdı.

"Bugün kendimi iyi hissetmiyorum," dedi, "Ben dönene kadar zurnalar, çalparalar hazırlansın. Eğer neşeli dönersem, sazendeler yüzümden anlayıp hemen şarkı söylemeye başlasınlar."

Sultan İbrahim, Davutpaşa'ya araba ile gitmişti.

Kendisine arasıra nefes eden ihtiyar şeyhin evinde otururken, pencereden, nasılsa sokaktan geçen bir arabayı görüp sinirlendi.

Padişahın sokağa çıktığı zaman İstanbul'un hiçbir tarafından tek bir arabanın geçmemesine ve o gün araba hayvanlarının derhal ahırlara sokulmasına dair çok sayıda emir ve ferman verilmişti.

Sultan İbrahim, boynuna geçirilen büyük tespihi çıkarıp yere attı.

“Benim emrim neden yerine getirilmez? Bu arabayı kasten mi buradan geçirdiler? Ben sokağa çıkacağımı Vezire sabahtan haber vermiştim. Niçin ilân edilmedi?” diyerek bağırmaya başladı.

Şeyh, korkusundan tespihini ortadan kaldırdı ve bir köşeye büzülüp oturdu.

Sultan İbrahim hiddetini yenemiyordu. Yanındaki adamlardan birine, “Tez Veziri çağırın,” dedi.

Saraya ve divana birbiri arkasına adamlar gönderildi.

Sadrazam Salih Paşa sarayda ikinci divanına hazırlanırken, birdenbire Padişah tarafından çağırıldığını görünce korktu. Derhal bir ata binip Davutpaşa’ya, Şeyhin evine koştu.

Sultan İbrahim, Sadrazamı görünce, “Ben arabaları yasak etmişken niçin benim sözüm tutulmaz?” diye sordu.

Padişahı ilk defa böyle öfkeli gören Salih Paşa korkudan titredi, perişan bir hale geldi. Ne diyeceğini şaşırdı.

“Kulunuz sabahleyin Bostancıbaşıya ve Defterdar Efendiye haber göndermiştim. Onlar kusur etmişler Padişahım! Benim suçum yoktur,” diyerek Hünkârın ayaklarına kapandı. Fakat Sultan İbrahim, Şeyhe ne kadar güçlü olduğunu göstermek istedi.

“Ben Padişah değil miyim?” dedi “Benim emrim hecesi hecesine neden uygulanmaz? Tez boğun bu lanet olasıca herifi!”

Padişahın öfkesinden herkes korktu. Emrindeki ağalar ve hademeler ne yapacaklarını şaşırmıştı. Sadrazamı boğmak için bir alet bulamadılar.

Salih Paşa, Padişahın şiddetinden korkarak canlı bir iskelet

gibi olduğu yerde yıkılıp kalmıştı.

“Padişahım, bana kıymayınız, günahtır! Kulunuz bu işte tamamıyla masum ve günahsızım! İkinci divanıma bütün elçileri davet ettim. Boğazdaki yabancı gemilerin Osmanlı sularından çıkarılması için önemli bir görüşmemiz var. Bu emrinizi yarına kadar ertelemeniz memleket için hayırlı olur,” diye yalvardı.

Sultan İbrahim dinlemedi. Hiddetle yerinden kalktı.

“Ne duruyorsunuz bre melunlar!” dedi, “Çabuk bir urgan bulup getiriniz!”

Sultan İbrahim’in emrindeki ağalardan biri, Şeyhin evini araştırırken kuyunun urganını gördü ve hemen kesip odaya getirdi.

Üç dakika içinde zavallı Salih Paşa’nın işini bitirdiler.

Bu cinayetten sonra, Padişah evin bahçesine indi. Şeyhin sessizliği dikkatini çekmişti.

“Niçin Veziri affetmemi istemedin, Şeyh Efendi?” dedi, “Eğer sen öyle deseydin onu affederdim!”

Sultan İbrahim, o gün saraya döndüğü zaman hiddetliydi.

Telli Haseki, Padişahın yüzünü neşesiz görünce, sazendeleri derhal dağıttı.

O gün de, her zamanki gibi, ne yaptığını bilmeyen ve yalnız cinayetlerde övünen çılgın hükümdar, Telli Haseki’sine, “Bugün arzuma karşı gelen Sadrazamı Şeyhin evinde boğdurdum. Kutsal mührü Kaptan Musa Paşa’ya vereceğim,” diyerek odasına çıktı.

Bu kara haber, bir an içinde Hümaşah Sultan’ı hayret ve dehşet içinde bırakmıştı. Sultan İbrahim de yatak odasında soyunurken

kendi kendine söyleniyordu.

“Musa Paşa da çok asabi bir adamdır. Keşke Sadrazamı boğdurmasaydım. Şu Şeyh de ayrı âlem. Allâmeden olduğu halde bana, *Padişahım, bundan ötürü bir vezir öldürülemez, günahtır*, demedi. Bunun sebebi acaba ne ola? Yoksa Salih Paşa, Şeyhi de gücendirmiş miydi?”

Telli Haseki, Padişahın bu sözlerinden, Sadrazamın, Şeyhin husumetine kurban gittiğini anlayınca, hemen Padişahın huzurundan çıkarak odasına geldi.

“Alacağın olsun Şeyh Efendi,” diyerek kendisine en sadık hademelerden birini çağırdı.

“Şimdi Davutpaşa’daki Şeyhin evine gidip bu ikiyüzlü herife haddini bildiresin ve Salih Paşa’nın hesabını sorasın,” dedi.

Hademe gece karanlığında yola çıktı. Fakat Şeyhin evine gitmeye cesaret edemedi.

“Bugün Hünkârın ziyaret ettiği bir adama ben nasıl kötülük edebilirim,” düşüncesiyle birkaç saat sonra geri dönü.

“Sultanım,” dedi, “Şeyh Efendi evinde yoktu. Komşusuna sordum. *Bugün evinde kan döküldüğü için odasında yalnız yatmaktan korktu. Nereye gittiğini bilmiyoruz*, dediler.”

Telli Haseki, Salih Paşa’nın ölümünden ötürü çok üzülmüştü.

Yeni Vezir, kendisine onun kadar bağlı kalabilecek miydi?

Musa Paşa’nın ahlak ve mizacından Padişah bile endişe ediyordu.

Salih Paşa’yla sarayda ve dışarıda her işi serbestçe görebileceği sırada, bu olayın olması Hümaşah Sultan’ı

şaşırtmıştı.

Sultan İbrahim odasında otururken, bir saat içinde sarayda şu dedikodu dilden dile dolaşmaya başladı:

"Valide Sultan'a gün doğdu. Musa Paşa onun kölesidir."

Telli Haseki bu dedikoduyu duyunca beyninden vurulmuşa döndü.

Musa Paşa sadrazamlık sandalyesine oturunca ilk yapacağı iş rüşvetin önüne geçmek olacaktı.

Çünkü Musa Paşa bir gün arkadaşlarıyla dertleşirken, "Kardeşim en namuslu ve rüşvet yemez devlet memurlarından olduğu halde, saraydan kendisini sıkıştırıyorlar, *her ay beş bin kuruş göndereceksin*, diyorlarmış. Dün kardeşime haber gönderdim, *saraylıların göğüslerini donatmak için göndereceğin paralar birtakım fakir insanların kesesinden çıkacaksa benim buna rızam yoktur. Fazla baskı görürsen, hemen tası tarağı toplayıp İstanbul'a dön*, dedim!" demişti. Ve bu söz Telli Haseki'nin kulağına gelmişti.

Telli Haseki, Musa Paşa'nın bu tok sözlerini hatırlayınca, tekrar Padişahın odasına koştu.

Musa Paşa'dan devlet mührünü geri almak için ufak bir kötüleme ve şikâyetten daha kolay ne olabilirdi?

Hümaşah Sultan, "Şevketlim," dedi, "Musa Paşa çok tehlikeli bir adamdır. Geçenlerde birçok kimselerin huzurunda sizin aleyhinizde atıp tutmuş…"

*

Bu sırada Musa Paşa da saraya gelmişti. Kızlarağası huzura girdi.

“Veziriazam divanda emrinizi bekliyor. Ne buyrulur, Padişahım?”

Yine Kadın Parmağı

Sultan İbrahim, Musa Paşa'yı saraya davet ettiği için yüzüne karşı bir şey söylemedi ancak mührü üç gün boyunca bekleyen adama bir türlü vermedi. Musa Paşa da mührü almayınca dördüncü gün sabah saraya gelmedi. Telli Haseki böylece muradına ermişti.

Musa Paşa üç gün içinde Padişahtan aşağılama ve hakaretten başka bir şey görmedi.

Sultan İbrahim, Musa Paşa'yı atlattıktan sonra durumu Telli Haseki ile görüşürken, "Gözümün nuru," dedi, "Musa'ya mührü vermedik amma herif bize hayli kırıldı galiba. Gemi tayfalarını ayaklandırıp da başımıza bir iş çıkarmasa bari."

"Endişe etmeyiniz, Padişahım! Musa Paşa göründüğü kadar cesur bir adam değildir. Efendimiz kime güvenirseniz mührü ona verirsiniz! Musa Paşa'nın çok düzenbaz ve dedikoducu bir adam olduğunu söylüyorlar. Sadrazam olmaması devlet ve milletten çok sizin için hayırlıdır!"

Sultan İbrahim, Sipahioğlu Defterdar Ahmet Paşa'yı vezirliğe uygun görüyordu.

Padişah, her şeyden çok kendini düşünen sevgili Hasekisini alnından öptükten sonra, "Ahmet Paşa nasıl olur?" dedi. "O adamın bana sadakatinden eminim."

Ahmet Paşa, memleket sınırları içinde ikiyüzlülüğüyle şöhret bulmuş olmasına rağmen esnaf tarafından sevilmiş devlet

adamlarındandı.

Saray adamlarının, zaman zaman çarşılarda, pazarlarda esnafın dükkânını basarak karşılığını vermeden amber ve samur almalarını men etmişti.

Sultan İbrahim, Ahmet Paşa'nın bu hâlinden önceden şikâyetçi olanları haklı bulmuşken, kendisini sadrazamlığa getirince, "Namuslu memurlar hazinemin zararına hareketten böylece çekinirler. Tam keyfimce bir devlet adamıdır," diyerek omzunu okşadı ve ilk gününden mührü kendisine vermekte bir an bile tereddüt etmedi.

Zaten, Ahmet Paşa aleyhinde, Padişaha o günlerde hiç kimse bir şey söylemeye cesaret edememişti.

Ahmet Paşa uzun süre halk içinde yaşamıştı. Esnaftan ve yahut ağalardan kimin aleyhinde konuşup dedikodu yapabileceğini yakından biliyordu.

Telli Haseki tekrar faaliyete geçmişti.

Hümaşah Sultan, yeni Veziri de acaba Salih Paşa gibi kolaylıkla elde edebilecek miydi?

Ahmet Paşa zekâ ve kavrayışına herkesten fazla güvenen, ilmi sohbetlere karışan ve kendi fikirlerini kabul ettirmeye çalışan, gururlu bir adamdı.

Sadrazam Ahmet Paşa, bir gün divanda önemli bir meseleyi görüşüyordu.

Divan Kâtibi Amberizade Hüseyin Efendi, divanda hal edilen ve saptanan meselenin hükümlerini yazarken, Sadrazam, Hüseyin Efendi'yi yanına çağırdı.

“Bana bak, hokkabaz kıyafetli herif,” dedi, “Sen divanın eski kurtlarındansın! Benim sana güvenim yok. Divitini beline sok da hemen buradan uzaklaş!”

Divan Kâtibi Hüseyin Efendi hayretle Sadrazamın yüzüne baktı.

“Kulunuz, divanın en eski emektarlarındanım. Beni kovuyor musunuz?”

“Evet.”

Sadrazam Ahmet Paşa, Divan Kâtibi Hüseyin Efendi’nin işine son verince, işlerin gecikmemesi ve Sultan İbrahim’in de bu görev değişikliğini hoş görmesi için derhal eski divan kâtiplerinden Saraçzade’yi saraya davet etti.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.